

Universitatea „Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș
Departamentul de Formare Profesională și Studii Postuniversitare

CULEGERE DE TESTE DE VERIFICARE

pentru cursul postuniversitar

Profesor de sprijin pentru persoanele cu nevoi speciale

Coordonatori:

Sorina-Mihaela Bălan
Ioan Moldovan

Presa Universitară Clujeană

CULEGERE DE TESTE DE VERIFICARE

pentru cursul postuniversitar

Profesor de sprijin pentru persoanele cu nevoi speciale

COORDONATORI:

Sorina-Mihaela Bălan | Ioan Moldovan

**CULEGERE DE TESTE
DE VERIFICARE**
pentru cursul postuniversitar
PROFESOR DE SPRIJIN
PENTRU PERSOANELE CU NEVOI SPECIALE

Coordonatori:
Sorina-Mihaela Bălan
Ioan Moldovan

PRESA UNIVERSITARĂ CLUJEANĂ
2026

Referenți științifici:

Conf. univ. dr. Ramona-Flavia Rațiu

Conf. univ. dr. Maria Oroian

Tehnoredactare: Conf. univ. dr. Sorina-Mihaela Bălan

ISBN 978-606-37-3039-9

© 2026 Coordonatorii volumului. Toate drepturile rezervate.
Reproducerea integrală sau parțială a textului, prin orice mijloace,
fără acordul coordonatorilor, este interzisă și se pedepsește
conform legii.

Universitatea Babeș-Bolyai
Presă Universitară Clujeană
Director: Codruța Săcelean
Str. B.P. Hasdeu nr. 51
400371 Cluj-Napoca, România
Tel.: (+40) 744 687 884
E-mail: editura@ubbcluj.ro
editura.ubbcluj.ro | libraria.ubbcluj.ro

Notă asupra autorilor

Prezenta culegere reunește teste de verificare elaborate pentru disciplinele aferente programului postuniversitar Profesor de sprijin pentru persoanele cu nevoi speciale, organizat de Universitatea „Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș, prin Departamentul de Formare Profesională și Studii Postuniversitare.

COORDONATORI:

Conf. univ. dr. SORINA-MIHAELA BĂLAN
Lector univ. dr. IOAN MOLDOVAN

AUTORI:

Conf. univ. dr. SORINA-MIHAELA BĂLAN
coordonator volum;
autor/contributor pentru disciplinele:
Teoria predării și învățării în educația incluzivă
Consilierea familiei și orientarea vocațională a persoanelor cu C.E.S.
Practica de specialitate – Profesor de sprijin
pentru persoanele cu nevoi speciale

Lector univ. dr. IOAN MOLDOVAN
coordonator volum / contributor
în cadrul programului postuniversitar

Lector univ. dr. ANDREI COTRUȘ
autor/contributor pentru disciplinele:
Psihpedagogia persoanelor cu CES
Terapii corectiv compensatorii la persoanele cu CES

Prof. univ. dr. ELENA-ADRIANA TOMULEȚIU
autor/contributor pentru disciplina
Teoria și metodologia curriculum-ului

Prof. univ. dr. MIHAELA STOICA
autor/contributor pentru disciplina
Management educațional

Lector univ. dr. CORNELIA FĂRCAȘ
autor/contributor pentru disciplina
Metode și tehnici de cunoaștere a persoanelor cu CES

Psih. PATRICIA VARGA
autor/contributor pentru disciplinele:
Psihopedagogia intervenției timpurii
Metode și tehnici de terapie a limbajului și dezvoltării vorbirii

*Culegerea de față oferă un instrument didactic de verificare și autoevaluare pentru cursanții programului postuniversitar **Profesor de sprijin pentru persoanele cu nevoi speciale**. Structurată pe disciplinele fundamentale ale programului, lucrarea include teste, bareme și interpretări calitative, sprijinind formarea unei gândiri profesionale aplicative în domeniul educației incluzive.*

Prin conținutul său, volumul contribuie la consolidarea competențelor necesare profesorului de sprijin: observarea elevului cu CES, adaptarea intervenției, colaborarea multidisciplinară, consilierea familiei, sprijinirea comunicării, evaluarea progresului și promovarea incluziunii reale în mediul școlar.

*Prezenta lucrare este destinată exclusiv utilizării în scop didactic, formativ și evaluativ, în cadrul programului postuniversitar **Profesor de sprijin pentru persoanele cu nevoi speciale**, organizat de Universitatea „Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș, prin Departamentul de Formare Profesională și Studii Postuniversitare.*

Conținutul volumului, incluzând testele, baremele de corectare, interpretările calitative, materialele introductive, anexele și orice alte componente editoriale, este protejat de legislația națională și internațională privind drepturile de autor.

Este interzisă reproducerea, multiplicarea, distribuirea, transmiterea, publicarea, scanarea, fotocopierea, stocarea în baze de date, încărcarea pe platforme digitale sau utilizarea integrală ori parțială a prezentei lucrări, prin orice mijloc mecanic, electronic, fotografic sau de altă natură, fără acordul prealabil scris al coordonatorilor și al autorilor.

Utilizarea unor fragmente din lucrare este permisă numai cu respectarea normelor academice de citare și cu indicarea completă a sursei. Orice preluare neautorizată, modificare, adaptare sau utilizare în scop comercial constituie încălcare a drepturilor de autor și atrage răspunderea conform legislației în vigoare.

Autorii își asumă responsabilitatea pentru conținuturile aferente disciplinelor și materialelor elaborate, în acord cu domeniul de competență profesională și academică al fiecăruia. Coordonatorii volumului își asumă responsabilitatea pentru structura generală, organizarea editorială, coerența metodologică și integrarea materialelor în forma finală a culegerii.

Lucrarea are caracter didactic și nu substituie documentele curriculare oficiale, reglementările instituționale, legislația în vigoare sau deciziile specialiștilor implicați în evaluarea și intervenția educațională a persoanelor cu cerințe educaționale speciale.

© 2026. Toate drepturile rezervate.

Cuprins

Notă asupra autorilor	5
CUVÂNT ÎNAINTE.....	13
Conf. univ. dr. Sorina-Mihaela BĂLAN	
PROLOG.....	15
Lector univ. dr. Ioan MOLDOVAN	
INTRODUCERE.....	17
Conf. univ. dr. Sorina-Mihaela BĂLAN	
NOTĂ ASUPRA EDIȚIEI.....	21
Lector univ. dr. Ioan MOLDOVAN	
<i>Instrucțiuni de utilizare a culegerii .....</i>	<i>22</i>
TEST 1. Psihpedagogia persoanelor cu CES	23
Lector univ. dr. Andrei COTRUȘ	
TEST 2. Psihopedagogia intervenției timpurii.....	28
Psiholog Patricia VARGA	
TEST 3. Teoria și metodologia curriculum-ului	33
Prof. univ. dr. Elena-Adriana TOMULEȚIU	

TEST 4. Management educațional.....	38
Prof univ. dr. Mihaela STOICA	
TEST 5. Metode și tehnici de cunoaștere a persoanelor cu CES	43
Lector univ. dr. Cornelia FĂRCAȘ	
TEST 6. Terapii corectiv compensatorii la persoanele cu CES	48
Lector univ. dr. Andrei COTRUȘ	
TEST 7. Teoria predării și învățării în educația incluzivă	53
Conf. univ. dr. Sorina-Mihaela BĂLAN	
TEST 8. Metode și tehnici de terapie a limbajului și dezvoltării vorbirii	58
Psiholog Patricia VARGA	
TEST 9. Consilierea familiei și orientarea vocațională a persoanelor cu C.E.S.	62
Conf. univ. dr. Sorina-Mihaela BĂLAN	
TEST PRACTICA DE SPECIALITATE – Profesor de sprijin pentru persoanele cu nevoi speciale.....	68
Conf. univ. dr. Sorina-Mihaela BĂLAN	
BAREME DE CORECTARE	73
TEST 1. Psihpedagogia persoanelor cu CES	73
<i>Interpretare calitativă a rezultatelor – TEST 1.</i>	
<i>Psihpedagogia persoanelor cu CES.....</i>	<i>74</i>
TEST 2. Psihopedagogia intervenției timpurii	75
<i>Interpretare calitativă a rezultatelor – TEST 2.</i>	
<i>Psihopedagogia intervenției timpurii .....</i>	<i>76</i>

TEST 3. Teoria și metodologia curriculum-ului	77
<i>Interpretare calitativă a rezultatelor – TEST 3.</i>	
<i>Teoria și metodologia curriculum-ului.....</i>	78
Test 4. Management educațional.....	79
<i>Interpretare calitativă a rezultatelor – TEST 4.</i>	
<i>Management educațional .....</i>	80
TEST 5. Metode și tehnici de cunoaștere a persoanelor cu CES.....	81
<i>Interpretare calitativă a rezultatelor – TEST 5.</i>	
<i>Metode și tehnici de cunoaștere a persoanelor cu CES .....</i>	82
TEST 6. Terapii corectiv compensatorii la persoanele cu CES	83
<i>Interpretare calitativă a rezultatelor – TEST 6.</i>	
<i>Terapii corectiv compensatorii la persoanele cu CES .....</i>	84
TEST 7. Teoria predării și învățării în educația incluzivă....	85
<i>Interpretare calitativă a rezultatelor – TEST 7.</i>	
<i>Teoria predării și învățării în educația incluzivă.....</i>	86
TEST 8. Metode si tehnici de terapie a limbajului și dezvoltării vorbirii.....	87
<i>Interpretare calitativă a rezultatelor – TEST 8. Metode și tehnici de terapie a limbajului si dezvoltării vorbirii .....</i>	88
TEST 9. Consilierea familiei și orientarea vocațională a persoanelor cu C.E.S.....	89
<i>Interpretare calitativă a rezultatelor – TEST 9.</i>	
<i>Consilierea familiei și orientarea vocațională a persoanelor cu C.E.S.....</i>	90
TEST Practica de specialitate <i>Profesor de sprijin pentru persoanele cu nevoi speciale.....</i>	91
<i>Interpretare calitativă a rezultatelor – TEST Practica de specialitate Profesor de sprijin pentru persoanele cu nevoi speciale.....</i>	92

Bibliografie selectivă	93
Lucrări generale de educație incluzivă și psihopedagogie specială	93
Profesorul de sprijin, colaborare și intervenție educațională	94
Curriculum, predare diferențiată și evaluare	94
Intervenție timpurie, dezvoltare și neuroplasticitate	95
Evaluare, metode de cunoaștere și diagnostic psihopedagogic	95
Terapia limbajului și terapii corectiv-compensatorii.....	96
Management educațional, comunicare și consiliere.....	96
Documente internaționale și politici educaționale	97
Legislație și documente naționale	98
Resurse interne ale programului	98
Anexe	101
Anexa 1. Fișă de autoevaluare inițială a cursantului.....	101
Anexa 2. Fișă de observație a elevului cu CES	102
Anexa 3. Model de fișă ABC pentru analiza comportamentului.....	103
Anexa 4. Model de plan educațional individualizat – PEI ...	104
Anexa 5. Model de plan de intervenție personalizat – PIP....	105
Anexa 6. Grilă de adaptare curriculară	105
Anexa 7. Fișă de monitorizare a progresului.....	106
Anexa 8. Fișă de reflecție pentru practica de specialitate	106
Anexa 9. Model de jurnal de practică	107
Anexa 10. Grilă de evaluare a practicii de specialitate	107
Anexa 11. Model de fișă de consiliere a familiei	108
Anexa 12. Model de plan de colaborare școală–familie–specialiști.....	108
Anexa 13. Fișă de analiză a unei lecții incluzive	109
Anexa 14. Model de fișă pentru adaptarea evaluării.....	109
Anexa 15. Fișă de autoevaluare finală a cursantului	110

CUVÂNT ÎNAINTE

Conf. univ. dr. Sorina-Mihaela BĂLAN

Educația incluzivă nu mai poate fi privită astăzi ca o dimensiune secundară a școlii, ci ca o condiție esențială a unei pedagogii responsabile, echitabile și umane. Într-o clasă reală, profesorul întâlnește copii diferiți prin ritm de învățare, nivel de dezvoltare, experiențe familiale, dificultăți cognitive, emoționale, senzoriale, comportamentale sau sociale. De aceea, actul educațional nu mai poate fi construit exclusiv pe modelul elevului „mediu”, ci trebuie proiectat cu atenție pentru diversitate, acces, participare și progres.

Prezenta culegere de teste de verificare a fost elaborată ca instrument de sprijin pentru cursanții programului postuniversitar **Profesor de sprijin pentru persoanele cu nevoi speciale**. Ea nu are doar rolul de a verifica acumularea unor informații teoretice, ci și de a consolida limbajul profesional, de a clarifica noțiuni-cheie și de a orienta cursantul spre o înțelegere aplicativă a educației incluzive.

Profesorul de sprijin este unul dintre actorii centrali ai școlii incluzive. El nu este doar un cadru didactic care oferă ajutor punctual elevului cu CES, ci un facilitator al participării, un mediator între elev, clasă, profesor, familie și specialiști, un creator de adaptări educaționale și un susținător al progresului individual. În activitatea sa, acesta observă, evaluează, adaptează, consiliază, colaborează și monitorizează. Din acest motiv, formarea sa trebuie să fie solidă, interdisciplinară și profund ancorată în practica educațională.

Testele incluse în această lucrare acoperă discipline esențiale pentru pregătirea profesorului de sprijin: psihopedagogia persoanelor cu CES, intervenția timpurie, teoria curriculumului, managementul

educațional, metodele de cunoaștere a persoanelor cu CES, terapiile corectiv-compensatorii, teoria predării și învățării în educația incluzivă, terapia limbajului, consilierea familiei și orientarea vocațională. Fiecare set de itemi este însoțit de barem, punctaj și interpretare calitativă, pentru a permite o evaluare transparentă și coerentă.

Această culegere se dorește a fi, în egală măsură, un instrument de autoevaluare, recapitulare și pregătire pentru evaluarea finală. Ea poate fi utilizată individual de către cursanți, dar și în cadrul activităților de seminar, colocviu sau pregătire practică.

Autorii propun această lucrare cu convingerea că evaluarea bine construită nu este un act de sancționare, ci un instrument de învățare. În domeniul educației incluzive, a ști înseamnă mai mult decât a reproduce concepte: înseamnă a putea privi copilul cu atenție, a înțelege bariera, a adapta intervenția și a construi contexte reale de participare.

PROLOG

Lector univ. dr. Ioan MOLDOVAN

Există profesii care se văd imediat și profesii care lucrează discret, dar profund, în spatele fiecărui progres. Profesorul de sprijin aparține celei de-a doua categorii. El este adesea prezent acolo unde copilul ezită, unde sarcina pare prea dificilă, unde clasa merge înainte, iar un elev are nevoie de o punte pentru a ține pasul.

A fi profesor de sprijin nu înseamnă a face în locul copilului, ci a construi împreună cu el drumul către autonomie. Nu înseamnă a simplifica lumea până când nu mai există dificultăți, ci a adapta inteligent traseul pentru ca elevul să poată participa, învăța și progresa. Nu înseamnă a izola copilul pentru a-l proteja, ci a-l sprijini pentru a aparține.

În fiecare copil cu cerințe educaționale speciale există o posibilitate de dezvoltare. Uneori este vizibilă, alteori este ascunsă sub anxietate, eșec repetat, etichete, retragere sau comportamente greu de înțeles. Rolul profesorului de sprijin este să nu se oprească la dificultate, ci să caute mecanismul, contextul, resursa și soluția.

Această culegere este construită pentru cei care se pregătesc să asume această profesie cu luciditate și responsabilitate. Ea nu oferă rețete, ci repere. Nu închide învățarea în răspunsuri fixe, ci deschide întrebări profesionale: Cum observăm corect? Cum adaptăm fără să coborâm standardul? Cum colaborăm cu familia? Cum sprijinim fără să producem dependență? Cum evaluăm progresul unui copil care nu urmează traseul majorității?

În educația incluzivă, fiecare răspuns corect trebuie să devină, mai devreme sau mai târziu, o practică corectă. Aceasta este miza reală a formării profesorului de sprijin.

INTRODUCERE

Conf. univ. dr. Sorina-Mihaela BĂLAN

Programul postuniversitar **Profesor de sprijin pentru persoanele cu nevoi speciale** răspunde unei nevoi tot mai evidente a sistemului educațional: formarea unor specialiști capabili să susțină incluziunea reală a elevilor cu cerințe educaționale speciale în școală, familie și comunitate. Într-un context educațional marcat de diversitate, vulnerabilitate și nevoi complexe, profesorul de sprijin devine un profesionist indispensabil.

Profesorul de sprijin este cadrul didactic specializat care facilitează accesul, participarea și progresul elevilor cu CES în mediul educațional. Activitatea sa nu se reduce la sprijin individual acordat elevului, ci include o gamă largă de responsabilități: observarea funcționării copilului în contexte reale, identificarea barierelor de învățare, adaptarea curriculară, elaborarea și aplicarea planurilor educaționale individualizate, colaborarea cu profesorii de la clasă, familia și echipa multidisciplinară, monitorizarea progresului și susținerea unei culturi școlare incluzive.

În practica educațională, profesorul de sprijin trebuie să manifeste competențe psihopedagogice, metodice, relaționale și etice. El lucrează cu elevi care pot prezenta dificultăți de învățare, dizabilități intelectuale, senzoriale sau neuromotorii, tulburări de limbaj, tulburări de spectru autist, dificultăți emoționale sau comportamentale, precum și situații complexe generate de vulnerabilități familiale sau sociale. Pentru fiecare caz, intervenția trebuie gândită individualizat, gradual și în colaborare cu ceilalți actori educaționali.

Un profesor de sprijin eficient este, înainte de toate, un bun observator. El nu privește doar rezultatul final al elevului, ci modul în care acesta ajunge sau nu ajunge la rezultat: cum înțelege sarcina, cum reacționează la dificultate, ce tip de sprijin îl ajută, ce bariere apar în mediu, cum interacționează cu ceilalți și cum își construiește autonomia. Observația profesională devine astfel baza intervenției educaționale.

În același timp, profesorul de sprijin este un partener al profesorului de la clasă. El nu înlocuiește cadrul didactic titular și nu preia integral responsabilitatea pentru elevul cu CES, ci contribuie la construirea unei strategii comune de predare, adaptare și evaluare. Incluziunea nu poate fi realizată prin intervenții izolate, ci printr-o colaborare coerentă între profesor, profesorul de sprijin, familie, consilier, logoped, psiholog, kinetoterapeut sau alți specialiști, în funcție de nevoile copilului.

Dimensiunea relațională este esențială. Profesorul de sprijin are nevoie de empatie, răbdare, comunicare clară, capacitate de ascultare și disponibilitate pentru învățare continuă. El trebuie să poată construi relații de încredere cu elevii, să comunice respectuos cu părinții, să susțină profesorii și să participe activ la formarea unui climat școlar bazat pe acceptare, respect și valorizarea diferențelor.

Dezvoltarea profesională continuă reprezintă o condiție a calității în activitatea profesorului de sprijin. Domeniul educației incluzive este dinamic, iar metodele de intervenție, tehnologiile asistive, strategiile de adaptare curriculară și modelele de colaborare se află într-o permanentă dezvoltare. De aceea, profesorul de sprijin trebuie să își construiască un plan de carieră, să își analizeze punctele forte și limitele, să participe la formări, să valorifice feedbackul și să se implice în comunități profesionale.

Culegerea de față sprijină tocmai această formare integrată. Ea reunește teste de verificare pentru disciplinele fundamentale ale programului postuniversitar și oferă cursanților posibilitatea de a-și evalua cunoștințele într-o manieră organizată, clară și aplicativă. Itemii propuși urmăresc atât înțelegerea conceptelor, cât și capacitatea

de a diferenția nuanțe importante: integrare și incluziune, adaptare și simplificare, sprijin și dependență, evaluare tradițională și evaluare a progresului, intervenție individuală și colaborare sistemică.

Lucrarea are o structură practică. Fiecare test include instrucțiuni, itemi, barem de corectare, conversie în notă și interpretare calitativă a rezultatelor. Această organizare permite folosirea culegerii atât pentru autoevaluare, cât și pentru evaluare formală sau recapitulare înaintea finalizării programului.

Prin această culegere, formarea profesorului de sprijin este susținută nu doar la nivel teoretic, ci și prin cultivarea unei gândiri pedagogice aplicative. Scopul final nu este doar obținerea unui punctaj bun, ci formarea unei competențe profesionale autentice: capacitatea de a acționa responsabil, informat și empatic în sprijinul elevilor cu cerințe educaționale speciale.

NOTĂ ASUPRA EDIȚIEI

Lector univ. dr. Ioan MOLDOVAN

Director departament

Prezenta culegere este elaborată pentru uz didactic în cadrul programului postuniversitar **Profesor de sprijin pentru persoanele cu nevoi speciale**, organizat de Universitatea „Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș, prin Departamentul de Formare Profesională și Studii Postuniversitare.

Testele incluse au caracter aplicativ și evaluativ, fiind destinate verificării cunoștințelor dobândite de cursanți în cadrul disciplinelor parcurse. Fiecare set de itemi este însoțit de barem de corectare și de o interpretare calitativă a rezultatelor, pentru a facilita atât evaluarea obiectivă, cât și autoanaliza nivelului de pregătire.

Lucrarea poate fi utilizată în activități de seminar, recapitulare, evaluare continuă, pregătire pentru colocvii sau evaluare finală. Itemii pot fi adaptați, extinși sau reorganizați în funcție de specificul grupei, de obiectivele disciplinei și de cerințele cadrului didactic.

Instrucțiuni de utilizare a culegerii

Prezenta culegere poate fi utilizată atât pentru autoevaluarea cursanților, cât și pentru evaluarea formativă sau sumativă în cadrul programului postuniversitar. Fiecare test conține 20 de itemi și este însoțit de barem de corectare și interpretare calitativă. Pentru itemii cu răspuns multiplu, punctajul se acordă integral numai în cazul selectării tuturor variantelor corecte. Se recomandă utilizarea testelor după parcurgerea fiecărei discipline, precum și în etapa de recapitulare finală.

TEST 1.

Psihpedagogia persoanelor cu CES

Lector univ. dr. Andrei COTRUȘ

Nivel: mediu–ridicat

Tip itemi: itemi cu alegere multiplă și itemi de tip adevărat/fals

Număr itemi: 20

Punctaj: 1 punct/item

Total: 20 puncte

Instrucțiune:

Citiți cu atenție fiecare item. Pentru itemii cu mai multe variante posibile, selectați toate răspunsurile corecte. Pentru itemii de tip adevărat/fals, selectați varianta corespunzătoare.

Pentru itemii cu mai multe răspunsuri corecte, **se punctează cu 1 punct** numai dacă sunt selectate toate variantele corecte și nu este selectată nicio variantă greșită.

1. Deficiența mintală presupune:

- a. Limitări ale inteligenței generale (IQ semnificativ sub medie).
- b. Limitări în comportamentul adaptativ, (dificultăți în gestionarea sarcinilor cotidiene).
- c. Debut în perioada dezvoltării (copilărie sau adolescență).

2. Persoanele cu deficiențe mintale pot prezenta:

- a. Întârzieri în achizițiile motorii și de limbaj.
- b. Dificultăți în rezolvarea problemelor.
- c. Probleme de memorie și atenție.
- d. Limitări în înțelegerea consecințelor acțiunilor.
- e. Probleme de adaptare socială.

3. Deficiențele neuromotorii reprezintă o categorie importantă în domeniul psihopedagogiei și al educației speciale, deoarece afectează capacitatea individului de a-și controla mișcările, postura și coordonarea musculară.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

4. Deficiențele neuromotorii sunt tulburări ale sistemului nervos central sau periferic, care afectează:

- a. mișcarea voluntară.
- b. tonusul muscular.
- c. coordonarea și controlul postural.
- d. echilibrul.
- e. motricitatea fină și grosieră.

5. Școala are un rol esențial în includerea copiilor cu CES neuromotorii. Profesorul trebuie să:

- a. ofere adaptări curriculare.
- b. asigure accesibilizarea spațiului.
- c. utilizeze strategii vizuale și practice în predare.
- d. colaboreze cu terapeuți, kinetoterapeuți și părinți.
- e. încurajeze includerea în activitățile de grup.
- f. promoveze un climat de acceptare și respect, evitând discriminarea.

6. Tulburările pot avea origine:

- a. neurologică.
- b. psihologică.
- c. senzorială.
- d. pot fi influențate de mediu.

7. Tulburările de limbaj și comunicare reprezintă o categorie diversă și complexă de dificultăți care influențează profund dezvoltarea copilului.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

8. Impactul deficiențelor neuromotorii asupra dezvoltării și învățării:

- a. dificultate în participarea la activitățile școlare.
- b. nevoie de adaptări pentru scris.
- c. dificultăți în comunicare.
- d. afectarea stimei de sine.
- e. dependență de adult pentru anumite activități.
- f. oboseală crescută în timpul activităților motrice.

9. Afecțiunile neuromusculare afectează transmiterea impulsului nervos, ducând la oboseală musculară și dificultăți în mișcare.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

10. Deficiențele neuromotorii pot avea caracter permanent sau progresiv, afectând calitatea vieții încă din copilărie sau apărând în urma unor accidente, boli sau leziuni.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

11. Deficiențele neuromotorii pot limita autonomia persoanei, influențând mobilitatea, comunicarea, dezvoltarea cognitivă și integrarea socială. Înțelegerea lor este esențială pentru aplicarea unor intervenții corecte și a unor strategii educaționale adaptate nevoilor individuale.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

12. Tulburările de limbaj pot afecta:

- a. comunicarea socială, copilul se poate izola.
- b. performanțele școlare, în special la citire, scriere, comunicare.
- c. stima de sine, copilul se poate simți inferior colegilor.
- d. relațiile interpersonale, apar frustrări și conflicte.

13. Tulburările de limbaj și comunicare presupun următoarele adaptări educaționale:

- a. ritm lent.
- b. explicații clare.
- c. folosirea de imagini și suport vizual.
- d. exerciții practice.
- e. verificarea înțelegerii.
- f. încurajarea participării.

14. Psihopedagogia persoanelor cu CES (cerințe educaționale speciale) este un domeniu interdisciplinar care se ocupă de educația și integrarea socială a persoanelor cu nevoi speciale, integrând psihologia, pedagogia, medicina și sociologia pentru a răspunde nevoilor lor complexe. Aceasta implică modificarea procesului de învățare prin includerea compensării, ca un al treilea factor de bază alături de învățare și dezvoltare, pentru a facilita echilibrarea și progresul.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

15. Psihopedagogia specială combină cunoștințe din mai multe domenii științifice pentru a crea programe de educație adaptate, care să sprijine persoanele cu CES.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

16. În cazul persoanelor cu CES, procesul de învățare se modifică. Pe lângă învățare și dezvoltare, un factor cheie devine compensarea – procesul prin care se găsesc strategii și metode pentru a echilibra dificultățile existente și a permite progresul.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

17. Deficiențele mintale, denumite în literatura de specialitate și ca tulburări ale dezvoltării intelectuale, reprezintă un ansamblu de condiții caracterizate prin limitări semnificative ale funcționării intelectuale și adaptative.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

18. În cazul deficienței mintale ușoare (IQ 50–70):

- a. persoanele pot învăța citit-scrisul și calcule simple.
- b. pot ajunge la un nivel relativ bun de autonomie.
- c. de multe ori se integrează social și profesional cu sprijin adecvat.

19. În cazul deficienței mintale moderate (IQ 35–50):

- a. necesită suport constant în activitățile cotidiene.
- b. pot învăța abilități practice și de comunicare la un nivel elementar.

20. În cazul deficienței mintale severe (IQ 20–35):

- a. abilitățile de comunicare sunt limitate.
- b. necesită supraveghere permanentă și programe specializate de intervenție.

TEST 2.

Psihopedagogia intervenției timpurii

Psiholog Patricia VARGA

Nivel: mediu–ridicat

Tip itemi: itemi cu alegere multiplă și itemi de tip adevărat/fals

Număr itemi: 20

Punctaj: 1 punct/item

Total: 20 puncte

Punct din oficiu: nu se acordă

Instrucțiune:

Citiți cu atenție fiecare item. Pentru itemii cu mai multe variante posibile, selectați toate răspunsurile corecte. Pentru itemii de tip adevărat/fals, selectați varianta corespunzătoare.

Pentru itemii cu mai multe răspunsuri corecte, **se punctează cu 1 punct** numai dacă sunt selectate toate variantele corecte și nu este selectată nicio variantă greșită.

1. Intervenția timpurie se bazează pe principiile dezvoltării cerebrale și neuroplasticității, unde experiențele, mai ales cele pozitive și stimulante, modelează structura și funcționarea creierului copilului.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

2. Între 12 și 24 de luni, copilul trece prin transformări esențiale care îi permit:

- a. să devină autonom și curios.
- b. să comunice prin limbaj și gesturi.
- c. să își formeze primele reprezentări mentale despre lume și despre sine.

3. Stadiul inteligenței senzorio-motorii este cuprins între 0–18 luni – 2 ani.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

4. Interviu este o conversație structurată sau semistructurată între specialist — asistent social, psiholog, medic, educator etc. — și membrii familiei, având scopul de a obține informații relevante despre copil și mediul său.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

5. Evaluarea complexă presupune observarea integrată a tuturor domeniilor dezvoltării:

- a. motricitate grosieră și fină.
- b. coordonare.
- c. limbaj receptiv și expresiv.
- d. abilități cognitive și sociale.
- e. comportament emoțional și adaptativ.

6. Evaluatorul trebuie să aibă cunoștințe temeinice despre dezvoltarea copilului mic, precum și despre pattern-urile interacționale dintre copil și adult, funcționarea familiei, mediul cultural și comunitatea din care acesta face parte.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

7. Sindromul Down reprezintă cea mai frecventă cauză genetică de dizabilitate intelectuală, apărând din cauza prezenței unui cromozom suplimentar la perechea 21 — trisomia 21.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

8. Tulburările din spectrul autist — TSA — reprezintă un grup de tulburări de dezvoltare neurobiologică, caracterizate prin dificultăți persistente în comunicarea și interacțiunea socială, comportamente repetitive și interese restrânse.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

9. Copiii cu dizabilități multiple prezintă combinații de dizabilități — de exemplu, motorii, senzoriale, cognitive, de comunicare sau comportamentale — care se influențează reciproc și determină nevoi complexe de sprijin.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

10. Neuroplasticitatea este capacitatea creierului de a-și reorganiza structura și funcția ca răspuns la experiență. Această capacitate este maximă în copilăria timpurie.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

11. Familiile vulnerabile se pot confrunta simultan cu:

- a. sărăcie și excluziune socială.
- b. nivel educațional scăzut al părinților.
- c. probleme de sănătate mintală — depresie postnatală, anxietate.
- d. violență domestică sau abuz.
- e. consum de alcool / droguri.

12. Principiile de bază ale programelor de intervenție timpurie sunt:

- a. prevenție primară și secundară – adresarea riscurilor înainte ca acestea să se manifeste sever.
- b. intervenție centrată pe familie, nu doar pe copil.
- c. individualizare și respectarea contextului cultural.
- d. colaborare comunitară – rețea de sprijin local: grădiniță, medic de familie, asistență socială.
- e. monitorizare continuă a progresului.

13. Rolul specialistului este de a:

- a. observa calitatea relației părinte–copil.
- b. sprijini îngrijitorul în înțelegerea semnalelor copilului.
- c. crea contexte de învățare emoțională pozitivă.
- d. colaborează interdisciplinar cu alți profesioniști.
- e. evaluează periodic progresul emoțional și social al copilului.

14. Observația este cea mai utilizată metodă în studiul copilului mic, deoarece permite analiza comportamentelor naturale, fără a solicita exprimare verbală.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

15. O echipă multidisciplinară este un grup de specialiști care:

- a. provin din diverse domenii profesionale: medical, psihologic, educațional, social.
- b. colaborează în evaluarea, planificarea și implementarea intervenției.
- c. au un scop comun: sprijinirea dezvoltării globale a copilului și a familiei.
- d. respectă principiile cooperării, comunicării și complementarității.

16. Screening-ul prenatal reprezintă un set de investigații medicale efectuate în timpul sarcinii, având scopul de a evalua riscurile pentru sănătatea fătului și de a identifica din timp eventuale anomalii genetice, structurale sau funcționale.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

17. Intervenția timpurie în cazul copiilor cu dizabilități multiple este un proces complex, continuu și profund personalizat. Succesul acesteia depinde de:

- a. identificarea precoce a nevoilor specifice.
- b. colaborarea interdisciplinară.
- c. implicarea activă a familiei.
- d. crearea unui mediu stimulat și suportiv.

18. Dezvoltarea socio-emoțională reprezintă procesul prin care copilul învață să recunoască, să exprime și să regleze emoțiile, să stabilească relații pozitive și să manifeste empatie.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

19. Studiul de caz este o metodă calitativă, centrată pe analiza aprofundată a unui copil, a unei familii sau a unui grup mic și include observații, interviuri, fișe de progres, rapoarte medicale, înregistrări video.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

20. Studiile transversale compară copii de vârste diferite la un moment dat.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

TEST 3.

Teoria și metodologia curriculum-ului

Prof. univ. dr. Elena-Adriana TOMULEȚIU

Nivel: mediu–ridicat

Tip itemi: grilă cu răspuns unic corect

Număr itemi: 20

Punctaj: 1 punct/item

Total: 20 puncte

Instrucțiune: Alegeți varianta corectă pentru fiecare item. Fiecare întrebare are un singur răspuns corect.

1. Ce reprezintă educația incluzivă?

- a. Separarea elevilor cu CES în școli speciale.
- b. Educație doar pentru elevii fără dizabilități.
- c. Educație pentru toți elevii, împreună.
- d. Educație bazată exclusiv pe performanță.

2. Care este diferența principală dintre integrare și incluziune?

- a. Integrarea presupune adaptarea școlii la elev, iar incluziunea adaptarea elevului la școală.
- b. Integrarea presupune adaptarea elevului la școală, iar incluziunea adaptarea școlii la elev.
- c. Nu există diferențe între ele.

3. Care dintre următoarele este un principiu al incluziunii?

- a. Excluderea elevilor cu dificultăți.
- b. Respectarea diversității.
- c. Uniformizarea elevilor.
- d. Competitivitatea dintre elevi.

4. Ce urmărește școala incluzivă?

- a. Compararea permanentă a elevilor.
- b. Accent doar pe elevii foarte buni.
- c. Progresul fiecărui elev.
- d. Eliminarea curriculumului diferențiat.

5. Care dintre următoarele NU este o caracteristică a școlii incluzive?

- a. Colaborarea cu familia și comunitatea.
- b. Individualizarea învățării.
- c. Segregarea elevilor cu CES.
- d. Flexibilitate în educație.

6. Ce comportament este combătut în școala incluzivă?

- a. Cooperarea.
- b. Toleranța.
- c. Discriminarea.
- d. Empatia.

7. Ce presupune diferențierea în educație?

- a. Aceleași sarcini pentru toți elevii.
- b. Adaptarea sarcinilor și metodelor la nevoile elevilor.
- c. Eliminarea activităților de grup.
- d. Predare exclusiv teoretică.

8. Care este rolul profesorului în educația incluzivă?

- a. Să accepte doar elevii performanți.
- b. Să compare constant elevii între ei.
- c. Să ofere șanse egale tuturor copiilor.
- d. Să lucreze doar individual.

9. Ce este segregarea?

- a. O metodă modernă de predare.
- b. O formă gravă de discriminare și separare fizică.
- c. O strategie de colaborare.
- d. O formă de evaluare școlară.

10. De ce este importantă educația incluzivă?

- a. Pentru a crea competiție între elevi.
- b. Pentru a susține diversitatea și democrația.
- c. Pentru a separa elevii în funcție de performanțe.
- d. Pentru a reduce colaborarea între elevi.

11. Care este rolul educației în relația dintre ereditate și mediu?

- a. Elimină influența eredității.
- b. Înlocuiește complet mediul social.
- c. Reprezintă liantul dintre potențialul individului și posibilitățile oferite de mediu.
- d. Acționează doar asupra dezvoltării fizice.

12. Care dintre afirmațiile de mai jos evidențiază corect relația dintre ereditate și educația incluzivă?

- a. Ereditatea determină complet succesul școlar, indiferent de educație.
- b. Particularitățile înnăscute devin aptitudini doar în condiții favorabile de mediu și educație.
- c. Educația incluzivă ignoră diferențele ereditare dintre elevi.
- d. Aptitudinile și talentele sunt exclusiv rezultatul moștenirii genetice.

13. De ce sunt considerate insuficiente formele tradiționale ale educației în contextul lumii contemporane?

- a. Pentru că nu mai există interes pentru educație.
- b. Pentru că accentul este pus exclusiv pe tehnologie.
- c. Pentru că problemele globale actuale necesită noi tipuri de educație și abordări interdisciplinare.
- d. Pentru că școala nu mai are același rol în societate.

14. Care dintre următoarele afirmații reflectă corect relația dintre educația formală, nonformală și informală?

- a. Educația informală este lipsită de influență asupra dezvoltării elevului.
- b. Cele trei forme de educație trebuie să interacționeze pentru formarea armonioasă a personalității.
- c. Educația formală este singura care contribuie la dezvoltarea morală.
- d. Educația nonformală exclude participarea activă a elevului.

15. Ce presupune integrarea „noilor educații” în curriculumul școlar prin interdisciplinaritate?

- a. Predarea disciplinelor separat, fără legături între ele.
- b. Eliminarea disciplinelor tradiționale.
- c. Abordarea unei teme prin colaborarea și întrepătrunderea mai multor discipline.
- d. Înlocuirea profesorilor cu platforme digitale.

16. Care dintre următoarele afirmații descrie cel mai corect conceptul de „curriculum ascuns”?

- a. Totalitatea documentelor școlare oficiale aprobate de minister.
- b. Ansamblul disciplinelor predate într-o instituție de învățământ.
- c. Experiențele, valorile și mesajele transmise indirect elevilor prin climatul școlar și comportamentele profesorilor.
- d. Programa școlară aplicată în activitățile extracurriculare.

17. Conform lui Ralph Tyler, care dintre următoarele NU reprezintă o întrebare fundamentală a curriculumului?

- a. Ce obiective urmărim?
- b. Cum organizăm eficient experiențele de învățare?
- c. Care este statutul social al elevilor?
- d. Cum evaluăm eficacitatea învățării?

18. În teoria curriculumului, curriculumul „trăit” se referă la:

- a. documentele curriculare oficiale elaborate de minister.
- b. rezultatele evaluărilor standardizate.
- c. experiențele de învățare percepute efectiv de elevi.
- d. strategiile metodice folosite de profesori în proiectare.

19. Care dintre următoarele situații reprezintă o manifestare a curriculumului ascuns?

- a. Stabilirea obiectivelor în programa școlară.
- b. Predarea explicită a conținuturilor din manual.
- c. Favorizarea elevilor considerați „buni” prin atenție și feedback pozitiv.
- d. Elaborarea proiectării calendaristice semestriale.

20. Potrivit lui Atherton (2003), efectele negative ale etichetării elevilor pot fi reduse atunci când:

- a. profesorul compară constant elevii între ei.
- b. eticheta este aplicată public pentru a stimula competiția.
- c. accentul este pus pe persoană și nu pe comportament.
- d. profesorul evaluează acțiunea și accentuează progresul individual al elevului.

TEST 4.

Management educațional

Prof. univ. dr. Mihaela STOICA

Nivel: mediu–ridicat

Tip itemi: grilă cu răspuns unic corect

Număr itemi: 20

Punctaj: 1 punct/item

Total: 20 puncte

Instrucțiune: Alegeți varianta corectă pentru fiecare item. Fiecare întrebare are un singur răspuns corect.

1. Dezavantajul stilului autoritar de conducere a clasei de elevi este că:

- a. duce la dezorganizare, poate crea frustrări elevilor, ei sunt adesea stresați.
- b. se descurajează formarea unor personalități autonome, independente.
- c. poate degenera ușor într-o relaxare fără relevanță educativă.

2. Statutul sociometric de izolat este atunci când:

- a. obține mai multe respingeri decât alegeri.
- b. primește mai multe respingeri decât alegeri.
- c. nu emite nici o alegere, dar poate eventual să primească unele alegeri.
- d. nu obține nici o alegere și nici o respingere.

3. Procentul cel mai mare acordat în transmiterea informațiilor este atribuit:

- a. cuvintelor – limbajului verbal.
- b. caracteristicilor vocii – comunicării paraverbale.
- c. limbajului trupului – comunicării nonverbale.

4. Activitate de planificare a profesorului de sprijin constă:

- a. stabilirea obiectivelor ce urmează a fi întreprinse.
- b. măsurarea stadiului realizării obiectivelor, analiza rezultatelor.
- c. stabilirea sarcinilor pentru fiecare și motivarea membrilor grupului.

5. Prevenția primară a violenței constă în:

- a. măsuri de ajutor (psihologul școlar) și de protecție care să vizeze înlăturarea cauzelor abuzurilor și reducerea tulburărilor somatice, psihice și comportamentale induse prin violență.
- b. sprijinul direct adus elevilor care manifestă comportamente violente.
- c. măsuri de informare-educare-comunicare, urmărind sensibilizarea copiilor la riscurile pe care le presupune violența asupra copilului.

6. Exemplu de agresiune activă fizică indirectă:

- a. calomnia.
- b. lovirea unui substitui a victimei.
- c. refuzul de a vorbi.
- d. lovirea unui coleg.

7. Motivația la baza căreia stau nevoile de a obține recunoștința celorlalți este:

- a. motivația afectivă.
- b. motivarea cognitivă.
- c. motivarea intrinsecă.

8. Competențele psiho-sociale ale profesorului de sprijin se referă la:

- a. a valorifica informațiile din baza de date în vederea luării deciziilor.
- b. a proiecta activitățile pe termen scurt, mediu și lung.
- c. a valoriza particularitățile individuale și de grup ale interlocutorilor.
- d. a soluționa situații conflictuale.

9. Ascultarea activă:

- a. spusele elevului nu prezintă niciun interes, profesorul are deja o convingere.
- b. ascultă doar ceea ce vrea el să audă și caută informații care să confirme o convingere preconstituită.
- c. își îndreaptă toată atenția mesajului transmis de elev.
- d. se focalizează asupra mesajului și emoțiilor transmise de elev.

10. Motivația cognitivă:

- a. folosită frecvent duce la comportament pasiv al elevilor, moral scăzut al elevilor și climat tensionat.
- b. se manifestă sub forma curiozității față de nou, nevoia de a fi informat, de a cunoaște, de a descoperi.
- c. este determinată de nevoia omului de a obține aprobarea din partea altor persoane, de a obține recunoașterea lor.

11. Prevenirea violenței în mediul școlar:

- a. se realizează la 2 nivele.
- b. se realizează la 3 nivele.
- c. se realizează la 5 nivele.

12. Medierea:

- a. este o metodă de rezolvare a conflictului cu ajutorul unui terț.
- b. se folosește cu succes când decizie trebuie luată rapid.
- c. constă în impunerea unei soluții.

13. Când două persoane comunică eficient folosesc:

- a. zona ascunsă – zona deschisă.
- b. zona deschisă – zona oarbă.
- c. zona deschisă – zona deschisă.
- d. zona ascunsă – zona ascunsă.

14. Testul sociometric măsoară:

- a. relațiile de simpatie / antipatie din cadrul grupului.
- b. stilurile de conducere la clasă.
- c. strategiile de management a conflictului.

15. Profesorul care are un stil democratic:

- a. nu intervine în sarcinile de grup, grupul acționează după bunul plac, fără a fi supravegheat.
- b. discută sarcinile cu membrii grupului, lasă loc autoadministrării sarcinilor individuale.
- c. împarte dictatorial sarcinile de lucru, nu discută obiectivele comune și nu ține cont de opiniile membrilor grupurilor.

16. Zona deschisă definită de Fereastra Johari se referă la ceea:

- a. ce alții cunosc lucruri despre mine, de care eu nu am idee.
- b. ce știu despre mine dar ascund anumite lucruri despre mine celorlalți.
- c. ce știu despre mine și este știut și de alții.
- d. ce nu știu despre mine și nu știu nici alții despre mine.

17. Legea optimumului motivațional – legea Yerkes-Dodson vorbește despre:

- a. motivarea extrinsecă / intrinsecă.
- b. motivarea pozitivă / negativă.
- c. submotivare / supramotivare.

18. Comunicarea asertivă presupune:

- a. exprimarea emoțiilor și convingerilor fără a afecta și ataca drepturile celorlalți.
- b. blamarea și acuzarea celorlalți.
- c. evitarea confruntărilor, a conflictelor astfel încât toată lumea să fie mulțumită.

19. Motivația intrinsecă se referă la faptul că: elevul învață pentru a primi recompense: note bune, laude, cadouri din partea părinților.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

20. Strategia neasertivă și necooperantă de management a conflictului este:

- a. competiția.
- b. acomodare.
- c. evitare.
- d. colaborare.
- e. compromisul.

TEST 5.

Metode și tehnici de cunoaștere a persoanelor cu CES

Lector univ. dr. Cornelia FĂRCAȘ

Nivel: mediu–ridicat

Tip itemi: grilă cu răspuns unic corect

Număr itemi: 20

Punctaj: 1 punct/item

Total: 20 puncte

Instrucțiune: Alegeți varianta corectă pentru fiecare item. Fiecare întrebare are un singur răspuns corect.

1. Care dintre următoarele afirmații definește corect observația ca metodă?

- a. Reprezintă interpretarea liberă a comportamentului fără înregistrarea datelor.
- b. Constă în urmărirea intenționată și sistematică și înregistrarea exactă a manifestărilor comportamentale și a contextului situațional.
- c. Se bazează exclusiv pe aplicarea testelor standardizate și pe analiza statistică a rezultatelor.

2. Care sunt cele trei aspecte fundamentale ale observației?

- a. Atenția acordată comportamentelor, analiza contextuală a comportamentelor observate și empatia.
- b. Aplicarea testelor, interpretarea statistică și formularea concluziilor.
- c. Memoria, imaginația și creativitatea observatorului.

3. La ce se referă conținuturile observației?

- a. La simptomatologia stabilă și simptomatologia labilă ale individului.
- b. Doar la trăsăturile fizice permanente ale individului.
- c. Exclusiv la comportamentele observate în situații de stres.

4. După orientarea actului observațional, formele observației sunt:

- a. Autoobservația și observația propriu-zisă.
- b. Observația experimentală și observația clinică.
- c. Observația individuală și observația colectivă.

5. Care dintre următoarele reprezintă un avantaj al observației?

- a. Permite surprinderea comportamentelor naturale în condiții obișnuite de viață și activitate.
- b. Elimină complet influența observatorului asupra subiectului.
- c. Oferă exclusiv date cantitative standardizate.

6. În funcție de prezența sau absența observatorului, observația poate fi:

- a. Directă, indirectă, cu observator uitat sau cu observator ascuns.
- b. Experimentală, clinică și statistică.
- c. Individuală, colectivă și comparativă.

7. Care dintre următoarele tipuri de observatori, descrise de A. Binet, are tendința de a face aprecieri și interpretări?

- a. Tipul descriptiv.
- b. Tipul evaluativ.
- c. Tipul imaginativ și poetic.

8. Care dintre următoarele reprezintă o condiție a unei bune observații?

- a. Elaborarea unui plan riguros de observație.
- b. Formularea concluziilor înainte de observare.
- c. Ignorarea contextului în care apare comportamentul.

9. Care dintre următoarele reprezintă un avantaj al observației?

- a. Permite surprinderea comportamentelor naturale ale individului în condiții obișnuite de viață și activitate.
- b. Elimină complet subiectivitatea observatorului.
- c. Se bazează exclusiv pe teste standardizate.

10. Care dintre următoarele reprezintă un dezavantaj al observației?

- a. Observatorul trebuie să aștepte apariția fenomenelor studiate și informațiile cantitative sunt reduse.
- b. Permite controlul total al variabilelor studiate.
- c. Oferă exclusiv date standardizate și ușor de cuantificat.

11. Ce este experimentul în psihologie?

- a. Observarea pasivă a comportamentului în condiții naturale.
- b. Provocarea unui fenomen psihic în condiții bine determinate pentru a verifica o ipoteză.
- c. Interpretarea liberă a comportamentului fără controlul variabilelor.

12. Ce presupune experimentul de laborator?

- a. Observarea comportamentului în mediul natural al subiectului.
- b. Scoaterea subiectului din mediul obișnuit și introducerea lui într-o ambianță artificială, creată special.
- c. Analiza exclusivă a datelor statistice fără implicarea subiectului.

13. Ce presupune experimentul natural, conform lui A. F. Lazurski?

- a. Introducerea subiectului într-un mediu artificial controlat strict de cercetător.
- b. Urmărirea persoanei sau grupului în condițiile vieții lor obișnuite.
- c. Excluderea oricărei forme de observare a comportamentului în mediul natural.

14. Cine a utilizat pentru prima dată termenul „psihometrie”?

- a. A. Binet.
- b. C. Wolf (1732).
- c. A. F. Lazurski.

15. Ce reprezintă psihometria?

- a. Ansamblul metodelor cantitative utilizate în psihologie pentru a pune în corespondență proprietăți ale numerelor cu proprietăți ale faptelor psihice.
- b. Studiul comportamentului doar prin observație naturală, fără măsurare.
- c. Interpretarea liberă a proceselor psihice fără utilizarea datelor cantitative.

16. Ce urmăresc metodele psihometrice?

- a. Măsurarea capacităților psihice pentru a stabili prezența/absența și nivelul lor de dezvoltare.
- b. Observarea comportamentului în mediul natural fără instrumente standardizate.
- c. Interpretarea subiectivă a trăsăturilor de personalitate fără măsurare.

17. Ce condiție este necesară pentru ca o convorbire să fie considerată metodă științifică?

- a. Să fie spontană și neplanificată.
- b. Să fie premeditată, în vederea obținerii de date despre o persoană.
- c. Să se bazeze exclusiv pe conversații informale fără scop de cercetare.

18. Ce presupune metoda biografică?

- a. Analiza exclusivă a comportamentului prezent al unei persoane.
- b. Analiza datelor despre trecutul unei persoane și modul ei actual de existență.
- c. Aplicarea testelor psihologice standardizate pentru evaluarea inteligenței.

19. Ce presupune metoda analizei produselor activității?

- a. Evaluarea exclusivă a comportamentului verbal al individului în conversații.
- b. Analiza produselor activității (desene, creații, construcții) pentru a obține informații despre capacități și dezvoltarea psihică.
- c. Măsurarea reacțiilor fiziologice în situații experimentale controlate.

20. Care dintre următoarele reprezintă o caracteristică a metodei convorbirii?

- a. Relația directă „față în față”, sinceritatea subiectului și capacitatea de introspecție.
- b. Observarea exclusivă a comportamentului în condiții naturale, fără interacțiune.
- c. Utilizarea exclusivă a testelor standardizate și a măsurătorilor cantitative.

TEST 6.

Terapii corectiv compensatorii la persoanele cu CES

Lector univ. dr. Andrei COTRUȘ

Nivel: mediu–ridicat

Tip itemi: itemi cu alegere multiplă și itemi de tip adevărat/fals

Număr itemi: 20

Punctaj: 1 punct/item

Total: 20 puncte

Punct din oficiu: nu se acordă

Instrucțiune:

Citiți cu atenție fiecare item. Pentru itemii cu mai multe variante posibile, selectați toate răspunsurile corecte. Pentru itemii de tip adevărat/fals, selectați varianta corespunzătoare.

Pentru itemii cu mai multe răspunsuri corecte, **se punctează cu 1 punct** numai dacă sunt selectate toate variantele corecte și nu este selectată nicio variantă greșită.

1. Obiectivele terapiilor corectiv-compensatorii includ:

- a. corectarea deficiențelor cognitive, senzoriale, motorii sau afective.
- b. compensarea funcțiilor afectate prin dezvoltarea altor capacități.
- c. îmbunătățirea comunicării și relaționării sociale.
- d. facilitarea integrării în mediul școlar și social.
- e. creșterea autonomiei și stimei de sine.

2. Terapia logopedică – intervenție corectiv-compensatorie urmărește corectarea tulburărilor de limbaj, pronunție, ritm și fluentă verbală. Se utilizează în cazul copiilor cu dislalie, dislexie, bâlbâială sau întârziere în dezvoltarea vorbirii.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

3. Terapia logopedică este o formă specializată de intervenție educațională și terapeutică ce are ca scop corectarea, compensarea sau ameliorarea tulburărilor de limbaj oral și scris, precum și dezvoltarea comunicării eficiente.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

4. Terapia psihomotrică – intervenție corectiv-compensatorie, este o formă de intervenție complexă care îmbină dimensiunea psihologică și cea motorie, având ca scop dezvoltarea armonioasă a copilului prin activități care implică corpul, mișcarea, percepția și exprimarea emoțională. Această terapie pornește de la premisa că între corp, afectivitate și cogniție există o legătură profundă și că prin intermediul mișcării se poate influența în mod pozitiv întreaga dezvoltare psihică a individului.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

5. Un aspect esențial al terapiei psihomotrice este faptul că nu se lucrează asupra întregii persoane ci doar asupra simptomului.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

6. Terapia psihomotrică poate fi realizată individual sau în grup, în funcție de nevoile copilului și de obiectivele urmărite.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

7. Terapia ocupațională – intervenție corectiv-compensatorie este o formă de intervenție terapeutică centrată pe persoană, care are ca scop dezvoltarea, menținerea sau redobândirea capacităților necesare desfășurării activităților zilnice într-un mod cât mai autonom și funcțional.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

8. În terapia ocupațională, activitățile nu sunt alese în funcție de dificultățile întâmpinate de copil.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

9. Terapia ocupațională include și activități funcționale, precum:

- a. învățarea rutinei zilnice.
- b. îmbrăcarea, hrănirea.
- c. igiena personală.
- d. organizarea ghiozdanului și a spațiului de lucru.

10. În contextul școlar, terapia ocupațională poate ajuta semnificativ copiii cu cerințe educaționale speciale să se adapteze la cerințele academice și să dezvolte strategii de compensare.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

11. Terapia ocupațională este o intervenție esențială pentru dezvoltarea funcțională a copilului, care îi oferă sprijinul necesar pentru a deveni independent, încrezător și capabil să participe activ în mediul său de viață. Ea contribuie nu doar la formarea unor deprinderi concrete, ci și la creșterea stimei de sine, la reducerea anxietății și la dezvoltarea unui sentiment de eficiență personală, esențiale pentru integrarea socială și școlară.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

12. Terapia multisenzorială cunoscută și sub denumirea de terapie Snoezelen este o formă de intervenție terapeutică destinată stimulării și dezvoltării percepțiilor senzoriale prin intermediul unui mediu controlat care integrează:

- a. lumini.
- b. culori sunete.
- c. mirosuri.
- d. texturi.
- e. vibrații.
- f. mișcare.

13. Terapia multisenzorială nu presupune o sarcină fixă sau un scop concret ci urmărește mai degrabă explorarea spontană și interacțiunea liberă cu elementele din mediu.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

14. Terapia comportamentală și cognitiv-comportamentală reprezintă forme de intervenție psihologică fundamentate științific care vizează identificarea și modificarea comportamentelor și gândurilor disfuncționale ce împiedică adaptarea eficientă a individului la mediul său de viață.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

15. Terapia comportamentală se bazează pe principiile învățării din psihologia clasică și operantă conform cărora comportamentele sunt învățate prin asociere condiționare și consecințele care le urmează.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

16. Terapia cognitiv-comportamentală este deosebit de eficientă în intervenția corectiv-compensatorie deoarece permite adaptarea intervențiilor la tiparul specific de funcționare al fiecărui copil și oferă strategii concrete pentru gestionarea dificultăților.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

17. Intervențiile cognitiv-comportamentale pot fi integrate și în contextul școlar în cadrul programelor de educație incluzivă unde sprijină adaptarea elevilor cu cerințe educaționale speciale la cerințele mediului de învățare.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

18. În contextul școlar terapia ocupațională facilitează participarea activă a copilului la activitățile de învățare și relaționare susține formarea competențelor de bază necesare adaptării la cerințele curriculare și contribuie la prevenirea excluderii sau marginalizării.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

19. Terapia ocupațională se bazează pe utilizarea activităților semnificative ca instrument principal de intervenție fiecare activitate fiind aleasă și structurată în funcție de obiectivele terapeutice și de nivelul de dezvoltare al copilului.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

20. Terapia asistată de animale este o formă de intervenție corectiv-compensatorie care utilizează interacțiunea dintre om și animal în scop terapeutic pentru a sprijini dezvoltarea emoțională cognitivă socială și fizică a copiilor care se confruntă cu diverse dificultăți.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

TEST 7.

Teoria predării și învățării în educația incluzivă

Conf. univ. dr. Sorina-Mihaela BĂLAN

Nivel: dificultate ridicată

Tip itemi: grilă cu răspuns unic corect

Structură: 20 itemi, câte 3 variante de răspuns

Instrucțiune: Alegeți varianta corectă. Fiecare item are o singură variantă corectă.

1. În logica educației incluzive, echitatea se diferențiază de egalitate deoarece:

- a. echitatea oferă fiecărui elev sprijinul de care are nevoie pentru acces, participare și progres real.
- b. echitatea oferă tuturor elevilor aceleași sarcini, în același timp și cu aceleași criterii.
- c. echitatea presupune eliminarea exigențelor școlare pentru elevii vulnerabili.

2. Evaluarea progresului este mai adecvată pentru elevii cu CES decât simpla raportare la media clasei deoarece:

- a. permite acordarea aceleiași note tuturor elevilor cu CES.
- b. evidențiază evoluția elevului în raport cu propriul nivel anterior și face vizibile achizițiile mici, dar semnificative.
- c. elimină toate criteriile de performanță.

3. O metodă interactivă devine cu adevărat incluzivă doar atunci când:

- a. este modernă, atractivă și folosește materiale colorate.
- b. este utilizată ocazional, la finalul lecției, ca activitate recreativă.
- c. permite participarea reală a fiecărui elev, cu roluri clare, suport adecvat și posibilități variate de exprimare.

4. PEI, PIP și PSI nu trebuie înțelese ca simple documente administrative deoarece:

- a. sunt instrumente vii de organizare a sprijinului, construite prin colaborare și revizuite în funcție de progresul copilului.
- b. sunt formulare standard care trebuie completate o singură dată pe an.
- c. au rol exclusiv juridic și nu influențează predarea efectivă.

5. Metacogniția este esențială pentru elevii cu CES deoarece:

- a. se referă exclusiv la memorarea conținuturilor teoretice.
- b. înlocuiește predarea explicită și reduce nevoia de sprijin adult.
- c. îi ajută să înțeleagă ce știu, ce nu înțeleg, ce strategie pot folosi și cum își pot regla activitatea de învățare.

6. Diferența esențială dintre integrare și incluziune constă în faptul că:

- a. integrarea urmărește prezența elevului cu CES în școala de masă, în timp ce incluziunea presupune participare, apartenență și transformarea mediului educațional.
- b. integrarea presupune adaptarea școlii la elev, iar incluziunea presupune adaptarea elevului la școală.
- c. integrarea este un concept actual, iar incluziunea este o etapă depășită a pedagogiei speciale.

7. În gestionarea unei situații în care un elev cu CES nu progresează, răspunsul pedagogic incluziv adecvat este:

- a. reducerea completă a cerințelor pentru a evita eșecul.
- b. analiza și reglarea întregului mecanism educațional: predare, sarcină, ritm, relație, sprijin și evaluare.
- c. mutarea responsabilității exclusiv către profesorul de sprijin.

8. Predarea diferențiată nu înseamnă nedreptate, ci echitate, deoarece:

- a. permite fiecărui elev să primească sprijin, sarcini, materiale și forme de exprimare adecvate pentru a putea participa și progresa.
- b. reduce programa pentru elevii cu CES și păstrează programa întreagă pentru ceilalți.
- c. separă elevii în funcție de nivel pentru a evita colaborarea dificilă.

9. Învățarea multisenzorială este eficientă pentru elevii cu TSI deoarece:

- a. înlocuiește complet intervenția profesorului.
- b. stimulează simultan canale vizuale, auditive, tactile și kinestezice, facilitând accesul la informație și consolidarea achizițiilor.
- c. elimină nevoia de adaptare a evaluării.

10. O lecție incluzivă bine proiectată se recunoaște prin faptul că:

- a. toți elevii lucrează aceeași sarcină, în același ritm, cu același produs final.
- b. elevii cu CES sunt scoși din activitatea comună pentru a lucra separat permanent.
- c. există căi multiple de acces la conținut, participare diferențiată, suport vizual sau practic și evaluare adaptată progresului.

11. Principiul accesibilității este aplicat corect atunci când profesorul:

- a. adaptează limbajul, materialele, timpul, suporturile și forma de lucru, fără a abandona obiectivul esențial al învățării.
- b. simplifică automat conținutul până când elevul nu mai întâmpină nicio dificultate.
- c. păstrează cerința neschimbată pentru a nu discrimina pozitiv elevul.

12. Tehnologia modernă în educația incluzivă are valoare pedagogică atunci când:

- a. este aplicată uniform tuturor elevilor, indiferent de nevoi.
- b. este folosită ca instrument de acces, comunicare, sprijin, compensare și exprimare a competenței.
- c. înlocuiește complet profesorul și reduce nevoia de adaptare didactică.

13. Învățarea cooperativă este incluzivă atunci când:

- a. elevul cu CES este prezent în grup, dar sarcina este rezolvată de colegii mai performanți.
- b. fiecare elev are un rol semnificativ, contribuie real și este sprijinit să participe la obiectivul comun.
- c. grupurile sunt formate numai din elevi cu același nivel de performanță.

14. Evaluarea formativă este esențială în educația incluzivă deoarece:

- a. oferă feedback pe parcursul învățării și permite reglarea predării, a sarcinilor și a sprijinului.
- b. clasifică elevii rapid în funcție de nivelul lor de performanță.
- c. se realizează doar la finalul unității de învățare.

15. Profesorul de sprijin nu este doar persoana care lucrează individual cu elevul cu CES, ci:

- a. singurul responsabil pentru progresul elevului cu CES.
- b. un substitut al profesorului de la clasă în toate activitățile dificile.
- c. un facilitator al participării, consultant pedagogic, partener al profesorului de la clasă și promotor al culturii incluzive.

16. Diferența dintre curriculum diferențiat și curriculum adaptat este că:

- a. curriculumul diferențiat oferă trasee variate de învățare, în timp ce curriculumul adaptat presupune ajustări mai specifice ale obiectivelor, conținuturilor, sarcinilor sau evaluării pentru elevul cu CES.
- b. curriculumul adaptat este folosit pentru toți elevii, iar curriculumul diferențiat doar pentru elevii cu certificat CES.
- c. cele două concepte sunt sinonime și pot fi utilizate fără distincție.

17. Echipa multidisciplinară este necesară în educația incluzivă deoarece:

- a. permite transferarea responsabilității de la profesorul de la clasă către specialiști.
- b. reduce implicarea familiei pentru a evita subiectivitatea.
- c. oferă o perspectivă integrată asupra copilului, combinând informații educaționale, psihologice, familiale, terapeutice și sociale.

18. Învățarea experiențială este valoroasă în educația incluzivă deoarece:

- a. transformă învățarea într-un proces activ, concret, legat de acțiune, reflecție și transfer în situații reale.
- b. elimină complet nevoia de explicație teoretică.
- c. este utilă doar în activități extracurriculare, nu și în lecția propriu-zisă.

19. Diferența esențială dintre dificultățile de învățare și tulburările specifice de învățare este că:

- a. dificultățile de învățare și tulburările specifice de învățare sunt identice.
- b. tulburările specifice de învățare apar doar din lipsa exercițiului.
- c. tulburările specifice de învățare afectează procese precum citirea, scrierea sau calculul, fără a indica lipsa inteligenței, și necesită strategii specializate de sprijin.

20. Cea mai delicată provocare a profesorului de sprijin este să ofere sprijin fără a produce dependență, ceea ce înseamnă că:

- a. trebuie să ofere sprijin gradual, să construiască autonomie și să reducă ajutorul pe măsură ce elevul câștigă competență.
- b. trebuie să ajute permanent elevul, anticipând fiecare dificultate și rezolvând sarcinile împreună cu acesta.
- c. trebuie să se retragă complet pentru ca elevul să devină independent.

TEST 8.

Metode și tehnici de terapie a limbajului și dezvoltării vorbirii

Psiholog Patricia VARGA

Metode și tehnici de terapie a limbajului și dezvoltării vorbirii

Nivel: mediu–ridicat

Tip itemi: itemi cu alegere multiplă și itemi de tip adevărat/fals

Număr itemi: 20

Punctaj: 1 punct/item

Total: 20 puncte

Instrucțiune:

Citiți cu atenție fiecare item. Pentru itemii cu mai multe variante posibile, selectați toate răspunsurile corecte. Pentru itemii de tip adevărat/fals, selectați varianta corespunzătoare.

Pentru itemii cu mai multe răspunsuri corecte, **se punctează cu 1 punct** numai dacă sunt selectate toate variantele corecte și nu este selectată nicio variantă greșită.

1. Logopedia nu este o disciplină izolată; ea se află la intersecția dintre științele umaniste, medicale și tehnice.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

2. Rolul trusei de evaluare logopedică este:

- a. Identifică tipul și gravitatea tulburării.
- b. Stabilește nivelul de dezvoltare a limbajului.
- c. Fundamentează planul terapeutic.
- d. Permite monitorizarea progresului.

3. Familia constituie contextul primar de socializare lingvistică.

Copilul învață limbajul prin:

- a. imitație.
- b. interacțiune afectivă.
- c. feedback verbal constant.
- d. experiențe comunicative cotidiene.

4. Etapele colaborării multidisciplinare sunt:

- a. Identificarea cazului.
- b. Evaluarea interdisciplinară.
- c. Elaborarea planului individualizat de intervenție.
- d. Implementarea intervenției.
- e. Monitorizare și reevaluare.

5. Exercițiile de dicție nu vizează doar simpla pronunție, ci stăpânirea agilității articulatorii, a fluxului de aer și a proiecției vocale.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

6. Bilingvism simultan reprezintă expunerea la două limbi înainte de vârsta de 3 ani.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

7. Structura etapizată a terapiei logopedice cuprinde următoarele etape:

- a. pregătirea aparatului fonoarticular.
- b. emiterea sunetului.
- c. consolidarea în silabe și cuvinte.
- d. automatizarea în propoziții.
- e. generalizarea în comunicarea spontană.

8. Principiile fundamentale ale intervenției logopedice, sunt:

- a. Individualizarea intervenției.
- b. Sistematizarea și continuitatea activităților.
- c. Accesibilitatea și gradualitatea sarcinilor.
- d. Participarea activă a copilului.
- e. Colaborarea interdisciplinară.
- f. Transferul achizițiilor în situații reale de comunicare.

9. Limbajul și gândirea sunt într-o interdependență totală.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

10. Fonetica oferă descrierea exactă a modului în care se articulează fiecare sunet (poziția limbii, a buzelor, fluxul de aer).

- a. Adevărat.
- b. Fals.

11. Dezvoltarea limbajului reprezintă un proces complex de achiziție progresivă a sistemului fonologic, lexical, morfosintactic și pragmatic, aflat în strânsă relație cu maturizarea neuropsihologică și dezvoltarea cognitivă a copilului.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

12. Principii importante în intervenția logopedică:

- a. Regularitate.
- b. Implicarea părinților.
- c. Feedback pozitiv.
- d. Adaptarea la vârsta copilului.
- e. Intervenție timpurie.

13. Rolurile părinților în cadrul terapiei logopedice:

- a. exersarea zilnică a recomandărilor logopedului.
- b. menținerea motivației copilului.
- c. integrarea exercițiilor în joc.
- d. evitarea presiunii performanței.

14. Strategiile practice pentru părinți în prevenirea tulburărilor de pronunție sunt:

- a. Vorbirea clară și rară cu copilul.
- b. Încurajarea exprimării libere.
- c. Evitarea corectării agresive.
- d. Reducerea expunerii excesive la ecrane.
- e. Folosirea jocurilor articulatorii și a exercițiilor de respirație.
- f. Consultarea specialistului logoped la primele semne de dificultate.

15. Beneficiile intervenției multidisciplinare sunt:

- a. diagnostic mai precis.
- b. intervenție timpurie eficientă.
- c. progres accelerat al copilului.
- d. prevenirea tulburărilor secundare.
- e. integrare școlară și socială optimă.
- f. sprijin coerent pentru familie.

16. Provocări în colaborarea interdisciplinară:

- a. comunicare insuficientă între specialiști.
- b. lipsa timpului pentru întâlniri de echipă.
- c. implicare redusă a familiei.

17. Intervenția logopedică se bazează pe principii psihopedagogice și neuropsihologice, având caracter individualizat, gradual și interdisciplinar.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

18. Rezultatele evaluării logopedice permit stabilirea diagnosticului logopedic și identificarea nivelului funcțional al limbajului.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

19. Obiectivele terapeutice sunt formulate operațional, respectând criteriile clarității, progresivității și măsurabilității.

- a. Adevărat.
- b. Fals.

20. Monitorizarea continuă vizează:

- a. consemnarea evoluției în fișa logopedică individuală.
- b. evaluări periodice formative.
- c. ajustarea strategiilor terapeutice.
- d. colaborarea cu familia și cadrele didactice.

TEST 9.

Consilierea familiei și orientarea vocațională a persoanelor cu C.E.S.

Conf. univ. dr. Sorina-Mihaela BĂLAN

Nivel: dificultate ridicată

Tip itemi: grilă cu răspuns unic corect

Structură: 20 itemi, câte 3 variante de răspuns

Instrucțiune: Alegeți varianta corectă. Unele variante sunt apropiate conceptual, dar doar una surprinde complet logica educației incluzive.

1. În cazul copilului cu CES, familia devine un factor determinant al dezvoltării deoarece:

- a. înlocuiește intervenția școlii atunci când aceasta nu are resurse suficiente.
- b. reprezintă microsistemul central, influențând atașamentul, identitatea, autonomia și colaborarea cu sistemele educaționale și terapeutice.
- c. are rol exclusiv afectiv, intervenția educațională rămânând responsabilitatea specialiștilor.

2. Cea mai fină diferență între o familie adaptativă și una hiperprotectivă constă în faptul că familia adaptativă:

- a. acceptă diagnosticul, colaborează cu specialiștii și promovează autonomia copilului, chiar dacă menține sprijinul afectiv.
- b. reduce toate solicitările copilului pentru a preveni anxietatea și eșecul.
- c. se implică intens în viața copilului, preluând sarcinile dificile pentru a-i conserva stima de sine.

3. În contextul CES, rolul consilierului nu poate fi redus la aplicarea unor tehnici deoarece:

- a. intervenția standardizată oferă cele mai sigure rezultate în cazurile complexe.
- b. consilierea este în primul rând relație, apoi metodă, presupunând suport emoțional, mediere, consultanță și coordonarea intervenției.
- c. consilierul trebuie să evite implicarea sistemică pentru a păstra neutralitatea profesională.

4. În etapa de negare a diagnosticului de către părinți, cea mai adecvată intervenție a consilierului este:

- a. confruntarea fermă a părintelui cu realitatea diagnosticului pentru a scurta perioada de negare.
- b. oferirea unei cantități mari de informații tehnice pentru a elimina confuzia.
- c. apropierea graduală de realitate, prin reflecție, exemple concrete și menținerea relației de încredere.

5. Individualizarea intervenției în consilierea elevului cu CES înseamnă în mod corect:

- a. alegerea unei metode speciale pentru fiecare diagnostic, aplicată uniform tuturor copiilor cu același tip de CES.
- b. plasarea copilului înaintea metodei, adaptând intervenția la funcționarea, ritmul, resursele și contextul său real.
- c. reducerea obiectivelor educaționale pentru a evita frustrarea copilului.

6. În gestionarea comportamentelor problematice la elevii cu CES, abordarea cea mai profesionistă este:

- a. aplicarea imediată a sancțiunii pentru a opri comportamentul și a proteja grupul.
- b. analiza funcțională a comportamentului, identificarea antecedentelor, consecințelor și înlocuirea comportamentului cu unul adaptativ.
- c. interpretarea comportamentului ca lipsă de motivație sau opoziție intenționată.

7. Educația parentală în cazul familiei copilului cu CES este eficientă atunci când:

- a. se reduce la transmiterea de informații despre diagnostic și recomandări generale.
- b. urmărește transformarea competențelor parentale prin tehnici concrete, reflecție, reglare emoțională și adaptare la realitatea familiei.
- c. stabilește reguli rigide pe care familia trebuie să le aplice identic indiferent de context.

8. În lucrul cu familia copilului cu CES, abordarea sistemică este necesară deoarece:

- a. problema aparține exclusiv copilului, dar familia trebuie instruită să o gestioneze.
- b. familia trebuie evaluată pentru a identifica persoana responsabilă de dificultățile copilului.
- c. dificultatea copilului modifică relațiile, rolurile, emoțiile și echilibrul familial, iar schimbarea trebuie abordată la nivelul întregului sistem.

9. Un parteneriat educațional autentic între școală și familie presupune:

- a. comunicare unilaterală din partea specialiștilor către părinți, pentru claritatea deciziilor.
- b. respect reciproc, comunicare eficientă, colaborare activă și co-decizie centrată pe copil.
- c. separarea strictă a responsabilităților: familia se ocupă de emoții, școala de învățare.

10. Una dintre „chichițele” parteneriatului educațional este că diferențele de perspectivă dintre părinți și profesioniști:

- a. trebuie eliminate prin impunerea perspectivei specialistului.
- b. pot fi două adevăruri parțiale, care au nevoie de traducere, negociere și obiective comune.
- c. indică lipsa de competență parentală și trebuie corectate prin consiliere.

11. În orientarea vocațională a elevilor cu CES, evaluarea competențelor funcționale este centrală deoarece:

- a. permite alegerea unei meserii exclusiv pe baza diagnosticului.
- b. arată nu doar ce știe elevul, ci cum poate funcționa în contexte reale de viață, muncă și autonomie.
- c. reduce nevoia de implicare a familiei în planificarea carierei.

12. Planul de carieră individualizat pentru elevul cu CES trebuie să evite:

- a. corelarea intereselor cu aptitudinile, competențele funcționale și oportunitățile reale.
- b. orientarea exclusiv idealistă, bazată doar pe dorința elevului, fără raportare la resurse, limite și contexte de sprijin.
- c. construirea traseului prin pași progresivi, experiențe practice și reevaluare.

13. Diferența esențială dintre evaluarea tradițională și evaluarea dinamică este că evaluarea dinamică:

- a. măsoară doar performanța actuală, fără sprijin, pentru obiectivitate maximă.
- b. urmărește ce poate deveni elevul cu sprijin adecvat, nu doar ce poate face independent în momentul evaluării.
- c. elimină criteriile de evaluare pentru a evita discriminarea.

14. Adaptarea evaluării pentru elevii cu CES este corectă atunci când:

- a. schimbă forma de acces la sarcină, fără a compromite competența esențială evaluată.
- b. reduce automat nivelul de dificultate al conținutului.
- c. acordă punctaj suplimentar pentru diagnostic.

15. Autonomia persoanei cu CES trebuie înțeleasă ca:

- a. independență totală, fără sprijin adult sau instituțional.
- b. un obiectiv secundar, mai puțin important decât performanța școlară.
- c. un proces construit gradual prin modelare, structurarea mediului, întărire pozitivă și exersare în situații reale.

16. În dezvoltarea vieții sociale la persoanele cu CES, incluziunea reală se diferențiază de simpla integrare prin faptul că:

- a. presupune prezența fizică în grup, chiar dacă participarea este minimă.
- b. implică participare, relații semnificative, roluri sociale și sentiment de apartenență.
- c. se realizează doar prin activități extracurriculare.

17. Inserția socială a persoanelor cu CES trebuie începută înainte de finalizarea școlii deoarece:

- a. tranziția școală–viață adultă este dificilă și necesită pregătire progresivă, competențe funcționale, experiențe reale și sprijin comunitar.
- b. după terminarea școlii persoanele cu CES nu mai pot dezvolta competențe noi.
- c. familia trebuie să decidă singură traseul social și profesional.

18. Angajarea asistată este valoroasă în incluziunea socio-profesională deoarece:

- a. elimină toate barierele de pe piața muncii.
- b. garantează succesul profesional indiferent de tipul de CES.
- c. oferă sprijin individualizat persoanei și angajatorului, facilitând adaptarea progresivă la cerințele reale ale muncii.

19. Economia socială este relevantă pentru persoanele cu CES deoarece:

- a. combină obiective economice cu scopuri sociale, favorizând incluziunea, autonomia și participarea comunitară.
- b. înlocuiește complet responsabilitatea statului în incluziunea persoanelor vulnerabile.
- c. are ca scop principal obținerea profitului, iar incluziunea este secundară.

20. Advocacy-ul și leadershipul incluziv devin necesare atunci când:

- a. intervenția individuală nu mai este suficientă, iar nevoile persoanelor cu CES trebuie transformate în drepturi, politici, practici și schimbări sistemice.
- b. consilierul dorește să preia deciziile familiei și ale școlii pentru a eficientiza intervenția.
- c. incluziunea poate fi realizată exclusiv prin proiecte sociale, fără modificarea culturii instituționale.

TEST PRACTICA DE SPECIALITATE – Profesor de sprijin pentru persoanele cu nevoi speciale

Conf. univ. dr. Sorina-Mihaela BĂLAN

Nivel: mediu–ridicat

Tip itemi: grilă cu răspuns unic corect

Număr itemi: 20

Punctaj: 1 punct/item

Total: 20 puncte

Instrucțiune:

Alegeți varianta corectă pentru fiecare item. Fiecare întrebare are un singur răspuns corect.

1. În practica de observare a unui elev cu CES, profesorul de sprijin urmărește în primul rând:

- a. doar nota obținută de elev la activitatea curentă.
- b. comportamentul elevului în relație cu sarcina, colegii, profesorul, ritmul de lucru și sprijinul necesar.
- c. doar diagnosticul medical al elevului.
- d. comparația directă cu elevii performanți ai clasei.

2. O fișă de observație utilă în practica profesorului de sprijin trebuie să includă:

- a. impresii generale, fără exemple concrete.
- b. doar concluzia finală privind nivelul elevului.
- c. comportamente observabile, contextul apariției lor, frecvența, reacția adultului și răspunsul elevului.
- d. doar dificultățile elevului, fără resurse sau comportamente pozitive.

3. În evaluarea funcțională a unui elev cu CES, accentul se pune pe:

- a. ce nu poate face elevul în raport cu media clasei.
- b. modul în care elevul funcționează în contexte reale de învățare, comunicare, autonomie și relaționare.
- c. stabilirea rapidă a unei etichete diagnostice.
- d. eliminarea tuturor sarcinilor dificile.

4. Atunci când observă un comportament problematic, profesorul de sprijin trebuie să analizeze:

- a. doar intensitatea comportamentului.
- b. antecedentele, comportamentul propriu-zis, consecințele și funcția posibilă a comportamentului.
- c. doar vinovăția elevului.
- d. reacția emoțională a colegilor, fără contextul educațional.

5. O adaptare curriculară corectă pentru un elev cu CES presupune:

- a. eliminarea tuturor obiectivelor dificile.
- b. schimbarea formei de acces la sarcină, a timpului, materialelor sau sprijinului, păstrând competența esențială urmărită.
- c. acordarea automată a notei maxime.
- d. separarea permanentă a elevului de restul clasei.

6. În activitatea practică, profesorul de sprijin colaborează cu profesorul de la clasă pentru a:

- a. prelua integral responsabilitatea pentru elevul cu CES.
- b. construi strategii comune de predare, sprijin, adaptare și evaluare.
- c. decide excluderea elevului din activitățile dificile.
- d. înlocui lecția profesorului de la clasă cu activități individuale separate.

7. În timpul unei lecții, sprijinul oferit elevului cu CES este eficient atunci când:

- a. profesorul de sprijin rezolvă sarcina în locul elevului.
- b. elevul este ajutat gradual, prin indicii, suporturi și clarificări, astfel încât să participe cât mai autonom.
- c. elevul este lăsat singur pentru a deveni independent.
- d. sarcina este eliminată pentru a evita frustrarea.

8. Un exemplu de sprijin adecvat pentru un elev cu dificultăți de citire este:

- a. citirea rapidă a textului în fața clasei, fără adaptări.
- b. oferirea unui text fragmentat, font clar, timp suplimentar și verificarea înțelegerii prin întrebări ghidate.
- c. scutirea elevului de toate activitățile de lectură.
- d. sancționarea greșelilor de citire pentru creșterea atenției.

9. Pentru un elev cu dificultăți de atenție și autoreglare, profesorul de sprijin poate utiliza:

- a. sarcini lungi, fără pauze și fără structurare.
- b. instrucțiuni scurte, pași vizuali, pauze funcționale și feedback imediat.
- c. doar observații critice repetate.
- d. reducerea completă a participării la lecție.

10. În cazul unui elev cu tulburări de limbaj, intervenția practică în clasă trebuie să urmărească:

- a. evitarea solicitării elevului de a comunica.
- b. sprijinirea exprimării prin întrebări clare, timp de răspuns, suport vizual și încurajare.
- c. corectarea agresivă a fiecărei greșeli.
- d. înlocuirea comunicării elevului cu răspunsurile profesorului.

11. Profesorul de sprijin contribuie la elaborarea unui plan individualizat prin:

- a. formularea unor obiective generale, greu de măsurat.
- b. identificarea nevoilor, resurselor, obiectivelor operaționale, strategiilor de sprijin și modalităților de evaluare.
- c. copierea aceluiași plan pentru toți elevii cu același diagnostic.
- d. completarea formală a documentului fără legătură cu activitatea de la clasă.

12. Un obiectiv operațional adecvat pentru un elev cu CES trebuie să fie:

- a. general, larg și imposibil de observat direct.
- b. formulat clar, măsurabil, realist și raportat la nevoile concrete ale elevului.
- c. identic cu obiectivele întregii clase, fără adaptare.
- d. centrat exclusiv pe deficit.

13. În practica de sprijin, colaborarea cu familia este importantă deoarece:

- a. familia trebuie să execute toate sarcinile terapeutice în locul școlii.
- b. oferă informații despre funcționarea copilului în afara școlii și susține continuitatea intervenției.
- c. familia trebuie informată doar la finalul semestrului.
- d. profesorul de sprijin trebuie să corecteze stilul parental prin impunere.

14. În discuția cu părinții unui copil cu CES, profesorul de sprijin trebuie să evite:

- a. comunicarea clară și respectuoasă.
- b. prezentarea exemplelor concrete observate.
- c. etichetarea copilului și culpabilizarea familiei.
- d. formularea unor recomandări realiste.

15. În activitățile de grup, incluziunea reală a elevului cu CES presupune:

- a. prezența fizică în grup, chiar dacă elevul nu are nicio sarcină.
- b. atribuirea unui rol semnificativ, adaptat posibilităților sale, care îi permite contribuția reală.
- c. plasarea elevului într-un colț al clasei pentru a nu perturba grupul.
- d. rezolvarea sarcinii de către colegi în numele lui.

16. O strategie potrivită pentru dezvoltarea autonomiei elevului cu CES este:

- a. adultul face permanent sarcina în locul elevului.
- b. elevul este sprijinit prin pași mici, demonstrație, exersare, feedback și retragerea treptată a ajutorului.
- c. elevul este lăsat fără sprijin în situații dificile.
- d. autonomia este amânată până la vârsta adultă.

17. În evaluarea progresului unui elev cu CES, profesorul de sprijin trebuie să compare:

- a. elevul doar cu cel mai bun coleg din clasă.
- b. elevul cu propriul nivel anterior, urmărind achizițiile mici, dar relevante.
- c. elevul exclusiv cu standardele generale, fără adaptări.
- d. elevul cu diagnosticul său.

18. În practica demonstrativă, analiza unei intervenții educaționale trebuie să includă:

- a. doar descrierea activității realizate.
- b. obiectivul urmărit, strategia aplicată, răspunsul elevului, dificultățile apărute și ajustările necesare.
- c. doar opinia profesorului de la clasă.
- d. doar concluzia că elevul a participat.

19. O intervenție educațională incluzivă este eficientă atunci când:

- a. elevul cu CES este protejat de orice solicitare.
- b. elevul participă, învață, primește sprijin adecvat și progresează în raport cu propriul nivel.
- c. elevul lucrează permanent separat de colegi.
- d. obiectivele sunt eliminate pentru a evita eșecul.

20. Rolul central al practicii de specialitate pentru viitorul profesor de sprijin este:

- a. memorarea legislației fără aplicare practică.
- b. formarea capacității de a observa, adapta, interveni, colabora și evalua progresul elevilor cu CES în contexte reale.
- c. completarea formală a unor documente.
- d. asistarea pasivă la activități fără reflecție profesională.

BAREME DE CORECTARE

TEST 1. Psihpedagogia persoanelor cu CES

Nr. item	Răspuns corect	Punctaj
1	a, b, c	1 p
2	a, b, c, d, e	1 p
3	a	1 p
4	a, b, c, d, e	1 p
5	a, b, c, d, e, f	1 p
6	a, b, c, d	1 p
7	a	1 p
8	a, b, c, d, e, f	1 p
9	a	1 p
10	a	1 p
11	a	1 p
12	a, b, c, d	1 p
13	a, b, c, d, e, f	1 p
14	a	1 p
15	a	1 p
16	a	1 p
17	a	1 p
18	a, b, c	1 p
19	a, b	1 p
20	a, b	1 p

Total: 20 puncte

Interpretare calitativă a rezultatelor – TEST 1.

Psihpedagogia persoanelor cu CES

Nivel excelent – 18-20 puncte:

Cursantul demonstrează o înțelegere foarte bună a psihopedagogiei persoanelor cu CES, identificând corect caracteristicile deficienței mintale, deficiențelor neuromotorii, tulburărilor de limbaj și comunicare, precum și rolul compensării în procesul de învățare și dezvoltare.

Nivel bun – 14-17 puncte:

Cursantul cunoaște principalele categorii de CES și poate recunoaște caracteristicile esențiale ale deficiențelor mintale, neuromotorii și de limbaj. Pot apărea dificultăți în selectarea completă a variantelor corecte la itemii cu răspuns multiplu.

Nivel satisfăcător – 10-13 puncte:

Cursantul identifică noțiunile de bază, dar înțelegerea este predominant descriptivă. Sunt necesare consolidări privind impactul deficiențelor asupra dezvoltării, învățării, autonomiei și integrării sociale.

Nivel minim acceptabil – 8-9 puncte:

Cursantul deține cunoștințe fragmentare despre psihopedagogia persoanelor cu CES. Recunoaște unele concepte, dar are dificultăți în corelarea deficiențelor cu adaptările educaționale necesare.

Nivel insuficient – 0-7 puncte:

Răspunsurile indică o înțelegere slabă a conceptelor fundamentale privind persoanele cu CES. Este necesară reluarea conținuturilor despre deficiența mintală, deficiențele neuromotorii, tulburările de limbaj, compensare și adaptarea intervenției educaționale.

TEST 2. Psihopedagogia intervenției timpurii

Nr. item	Răspuns corect	Punctaj
1	a	1 p
2	a, b, c	1 p
3	a	1 p
4	a	1 p
5	a, b, c, d, e	1 p
6	a	1 p
7	a	1 p
8	a	1 p
9	a	1 p
10	a	1 p
11	a, b, c, d, e	1 p
12	a, b, c, d, e	1 p
13	a, b, c, d, e	1 p
14	a	1 p
15	a, b, c, d	1 p
16	a	1 p
17	a, b, c, d	1 p
18	a	1 p
19	a	1 p
20	a	1 p

Total: 20 puncte

Interpretare calitativă a rezultatelor – TEST 2.

Psihopedagogia intervenției timpurii

Nivel excelent – 19–20 puncte:

Cursantul demonstrează o înțelegere foarte bună a psihopedagogiei intervenției timpurii, a rolului neuroplasticității, a evaluării complexe, a intervenției centrate pe familie și a colaborării multidisciplinare. Poate identifica adecvat factorii de risc, particularitățile dezvoltării timpurii și principiile intervenției personalizate.

Nivel bun – 15–18 puncte:

Cursantul cunoaște principalele concepte ale intervenției timpurii și recunoaște rolul observației, interviului, echipei multidisciplinare și familiei. Pot apărea dificultăți la itemii cu răspuns multiplu, mai ales în selectarea completă a tuturor componentelor corecte.

Nivel satisfăcător – 11–14 puncte:

Cursantul identifică noțiunile de bază, însă înțelegerea este predominant descriptivă. Sunt necesare consolidări privind evaluarea globală a copilului mic, screening-ul, vulnerabilitatea familială și proiectarea intervenției timpurii.

Nivel minim acceptabil – 9–10 puncte:

Cursantul deține cunoștințe fragmentare despre intervenția timpurie. Recunoaște unele concepte centrale, dar are dificultăți în corelarea dezvoltării copilului, familiei, evaluării și sprijinului interdisciplinar.

Nivel insuficient – 0–8 puncte:

Răspunsurile indică o înțelegere slabă a fundamentelor intervenției timpurii. Este necesară reluarea conținuturilor privind neuroplasticitatea, evaluarea complexă, dezvoltarea socio-emoțională, dizabilitățile multiple, vulnerabilitatea familială și rolul echipei multidisciplinare.

TEST 3. Teoria și metodologia curriculum-ului

Nr. item	Răspuns corect	Punctaj
1	c	1 p
2	b	1 p
3	b	1 p
4	c	1 p
5	c	1 p
6	c	1 p
7	b	1 p
8	c	1 p
9	b	1 p
10	b	1 p
11	c	1 p
12	b	1 p
13	c	1 p
14	b	1 p
15	c	1 p
16	c	1 p
17	c	1 p
18	c	1 p
19	c	1 p
20	d	1 p

Total: 20 puncte

Interpretare calitativă a rezultatelor – TEST 3. Teoria și metodologia curriculum-ului

Nivel excelent – 19–20 puncte:

Cursantul demonstrează o înțelegere foarte bună a conceptelor fundamentale din teoria și metodologia curriculumului, cu accent pe educația incluzivă, diferențiere, relația ereditate–mediu–educație, formele educației și curriculumul ascuns. Poate distinge corect între integrare și incluziune și înțelege rolul curriculumului ca experiență educațională explicită și implicită.

Nivel bun – 15–18 puncte:

Cursantul cunoaște principalele concepte referitoare la educația incluzivă și curriculum, însă poate întâmpina dificultăți în diferențierea fină dintre integrare și incluziune, curriculum formal și curriculum ascuns sau educație formală, nonformală și informală.

Nivel satisfăcător – 11–14 puncte:

Cursantul identifică noțiunile de bază, dar înțelegerea este predominant descriptivă. Sunt necesare consolidări privind interdisciplinaritatea, noile educații, curriculumul trăit și implicațiile etichetării elevilor.

Nivel minim acceptabil – 9–10 puncte:

Cursantul deține cunoștințe fragmentare despre teoria curriculumului și educația incluzivă. Recunoaște unele definiții, dar întâmpină dificultăți în aplicarea conceptelor în contexte pedagogice reale.

Nivel insuficient – 0–8 puncte:

Răspunsurile indică o înțelegere slabă a fundamentelor curriculumului și educației incluzive. Este necesară reluarea conținuturilor privind incluziunea, diferențierea, formele educației, interdisciplinaritatea și curriculumul ascuns.

TEST 4. Management educațional

Nr. item	Răspuns corect	Punctaj
1	b	1 p
2	d	1 p
3	c	1 p
4	a	1 p
5	c	1 p
6	b	1 p
7	a	1 p
8	c	1 p
9	d	1 p
10	b	1 p
11	b	1 p
12	a	1 p
13	c	1 p
14	a	1 p
15	b	1 p
16	c	1 p
17	c	1 p
18	a	1 p
19	b	1 p
20	c	1 p

Total: 20 puncte

Interpretare calitativă a rezultatelor – TEST 4.

Management educațional

Nivel excelent – 19–20 puncte:

Cursantul demonstrează o înțelegere foarte bună a conceptelor de management educațional, comunicare, motivație, prevenirea violenței, stiluri de conducere, mediere și management al conflictului. Poate identifica implicațiile practice ale acestor concepte în activitatea profesorului de sprijin și în conducerea clasei.

Nivel bun – 15–18 puncte:

Cursantul cunoaște principalele concepte de management educațional și comunicare educațională, dar poate întâmpina dificultăți în diferențierea fină a strategiilor de conflict, a zonelor din Fereastra Johari sau a formelor motivației.

Nivel satisfăcător – 11–14 puncte:

Cursantul identifică noțiunile de bază, însă înțelegerea este predominant descriptivă. Sunt necesare consolidări privind managementul conflictului, prevenirea violenței, comunicarea asertivă și funcțiile profesorului de sprijin.

Nivel minim acceptabil – 9–10 puncte:

Cursantul deține cunoștințe fragmentare despre managementul educațional. Recunoaște unele concepte, dar are dificultăți în aplicarea lor la situații educaționale concrete.

Nivel insuficient – 0–8 puncte:

Răspunsurile indică o înțelegere slabă a managementului educațional și a comunicării pedagogice. Este necesară reluarea conținuturilor privind stilurile de conducere, comunicarea eficientă, motivația, prevenirea violenței și strategiile de management al conflictului.

TEST 5. Metode și tehnici de cunoaștere a persoanelor cu CES

Nr. item	Răspuns corect	Punctaj
1	b	1 p
2	a	1 p
3	a	1 p
4	a	1 p
5	a	1 p
6	a	1 p
7	b	1 p
8	a	1 p
9	a	1 p
10	a	1 p
11	b	1 p
12	b	1 p
13	b	1 p
14	b	1 p
15	a	1 p
16	a	1 p
17	b	1 p
18	b	1 p
19	b	1 p
20	a	1 p

Total: 20 puncte

Interpretare calitativă a rezultatelor – TEST 5. Metode și tehnici de cunoaștere a persoanelor cu CES

Nivel excelent – 19–20 puncte:

Cursantul demonstrează o înțelegere foarte bună a metodelor și tehnicilor de cunoaștere a persoanelor cu CES. Poate diferenția corect observația, experimentul, psihometria, convorbirea, metoda biografică și analiza produselor activității.

Nivel bun – 15–18 puncte:

Cursantul cunoaște principalele metode psihopedagogice de cunoaștere și evaluare, dar poate întâmpina dificultăți în diferențierea fină a formelor observației, a condițiilor unei observații riguroase sau a specificului metodelor psihometrice.

Nivel satisfăcător – 11–14 puncte:

Cursantul identifică noțiunile de bază, însă înțelegerea este predominant descriptivă. Sunt necesare consolidări privind diferența dintre observație, experiment, psihometrie și metodele calitative de investigare.

Nivel minim acceptabil – 9–10 puncte:

Cursantul deține cunoștințe fragmentare despre metodele de cunoaștere a persoanelor cu CES. Recunoaște unele definiții, dar are dificultăți în aplicarea lor corectă și în identificarea avantajelor, dezavantajelor și condițiilor metodologice.

Nivel insuficient – 0–8 puncte:

Răspunsurile indică o înțelegere slabă a metodelor de evaluare și cunoaștere psihopedagogică. Este necesară reluarea conținuturilor privind observația, experimentul, psihometria, convorbirea, metoda biografică și analiza produselor activității.

TEST 6. Terapii corectiv compensatorii la persoanele cu CES

Nr. item	Răspuns corect	Punctaj
1	a, b, c, d, e	1 p
2	a	1 p
3	a	1 p
4	a	1 p
5	b	1 p
6	a	1 p
7	b	1 p
8	a, b, c, d	1 p
9	a	1 p
10	a	1 p
11	a, b, c, d, e, f	1 p
12	a	1 p
13	a	1 p
14	a	1 p
15	a	1 p
16	a	1 p
17	a	1 p
18	a	1 p
19	a	1 p
20	a	1 p

Total: 20 puncte

Interpretare calitativă a rezultatelor – TEST 6. Terapii corectiv compensatorii la persoanele cu CES

Nivel excelent – 19–20 puncte:

Cursantul demonstrează o înțelegere foarte bună a terapiilor corectiv-compensatorii aplicate persoanelor cu CES, identificând corect obiectivele intervenției, specificul terapiei logopedice, psihomotrice, ocupaționale, multisenzoriale, cognitiv-comportamentale și asistate de animale.

Nivel bun – 15–18 puncte:

Cursantul cunoaște principalele forme de terapie corectiv-compensatorie și rolul acestora în dezvoltarea comunicării, autonomiei, relaționării sociale și adaptării școlare. Pot apărea dificultăți la itemii cu răspuns multiplu, mai ales în selectarea completă a tuturor componentelor corecte.

Nivel satisfăcător – 11–14 puncte:

Cursantul identifică noțiunile de bază, dar înțelegerea este predominant descriptivă. Sunt necesare consolidări privind diferențele dintre terapiile corectiv-compensatorii și aplicarea lor în contexte educaționale și terapeutice.

Nivel minim acceptabil – 9–10 puncte:

Cursantul deține cunoștințe fragmentare despre terapiile corectiv-compensatorii. Recunoaște unele concepte centrale, dar are dificultăți în corelarea obiectivelor terapeutice cu nevoile persoanelor cu CES.

Nivel insuficient – 0–8 puncte:

Răspunsurile indică o înțelegere slabă a terapiilor corectiv-compensatorii. Este necesară reluarea conținuturilor privind terapia logopedică, psihomotrică, ocupațională, multisenzorială, cognitiv-comportamentală și terapia asistată de animale.

TEST 7. Teoria predării și învățării în educația incluzivă

Nr. item	Răspuns corect	Punctaj
1	a	1 p
2	b	1 p
3	c	1 p
4	a	1 p
5	c	1 p
6	a	1 p
7	b	1 p
8	a	1 p
9	b	1 p
10	c	1 p
11	a	1 p
12	b	1 p
13	b	1 p
14	a	1 p
15	c	1 p
16	a	1 p
17	c	1 p
18	a	1 p
19	c	1 p
20	a	1 p

Total: 20 puncte

Interpretare calitativă a rezultatelor – TEST 7. Teoria predării și învățării în educația incluzivă

Nivel excelent – 19–20 puncte:

Cursantul demonstrează o înțelegere avansată a teoriei predării și învățării în educația incluzivă. Poate diferenția corect conceptele de echitate, incluziune, predare diferențiată, curriculum adaptat, evaluare formativă și progres individual.

Nivel bun – 15–18 puncte:

Cursantul cunoaște principalele concepte privind educația incluzivă, proiectarea lecției, metodele interactive, metacogniția și rolul profesorului de sprijin, dar poate întâmpina dificultăți în diferențierea fină dintre sprijin, dependență, adaptare și simplificare.

Nivel satisfăcător – 11–14 puncte:

Cursantul identifică noțiunile de bază, însă înțelegerea este predominant descriptivă. Sunt necesare consolidări privind evaluarea progresului, accesibilizarea, învățarea cooperativă și intervenția multidiscplinară.

Nivel minim acceptabil – 9–10 puncte:

Cursantul deține cunoștințe fragmentare despre predarea și învățarea incluzivă. Recunoaște unele definiții, dar are dificultăți în aplicarea principiilor incluzive la situații educaționale concrete.

Nivel insuficient – 0–8 puncte:

Răspunsurile indică o înțelegere slabă a educației incluzive și a rolului predării adaptate. Este necesară reluarea conținuturilor privind echitatea, diferența dintre integrare și incluziune, adaptarea curriculară, evaluarea formativă și rolul profesorului de sprijin.

TEST 8. Metode si tehnici de terapie a limbajului și dezvoltării vorbirii

Nr. item	Răspuns corect	Punctaj
1	a	1 p
2	a, b, c, d	1 p
3	a, b, c, d	1 p
4	a, b, c, d, e	1 p
5	a	1 p
6	a	1 p
7	a, b, c, d, e	1 p
8	a, b, c, d, e, f	1 p
9	a	1 p
10	a	1 p
11	a	1 p
12	a, b, c, d, e	1 p
13	a, b, c, d	1 p
14	a, b, c, d, e, f	1 p
15	a, b, c, d, e, f	1 p
16	a, b, c	1 p
17	a	1 p
18	a	1 p
19	a	1 p
20	a, b, c, d	1 p

Total: 20 puncte

Interpretare calitativă a rezultatelor – TEST 8. Metode și tehnici de terapie a limbajului și dezvoltării vorbirii

Nivel excelent – 19–20 puncte:

Cursantul demonstrează o înțelegere foarte bună a metodelor și tehnicilor de terapie a limbajului și dezvoltării vorbirii, identificând corect rolul evaluării logopedice, principiile intervenției, colaborarea multidisciplinară, implicarea familiei și monitorizarea progresului.

Nivel bun – 15–18 puncte:

Cursantul cunoaște principalele concepte ale intervenției logopedice și recunoaște importanța terapiei etapizate, a familiei, a feedbackului pozitiv și a colaborării interdisciplinare. Pot apărea dificultăți la itemii cu răspuns multiplu, mai ales în selectarea completă a tuturor componentelor corecte.

Nivel satisfăcător – 11–14 puncte:

Cursantul identifică noțiunile de bază, însă înțelegerea este predominant descriptivă. Sunt necesare consolidări privind structura terapiei logopedice, evaluarea funcțională a limbajului, obiectivele terapeutice și transferul achizițiilor în comunicarea spontană.

Nivel minim acceptabil – 9–10 puncte:

Cursantul deține cunoștințe fragmentare despre terapia limbajului și dezvoltarea vorbirii. Recunoaște unele concepte centrale, dar are dificultăți în corelarea evaluării, intervenției, colaborării cu familia și monitorizării progresului.

Nivel insuficient – 0–8 puncte:

Răspunsurile indică o înțelegere slabă a fundamentelor terapiei limbajului și dezvoltării vorbirii. Este necesară reluarea conținuturilor privind logopedia, evaluarea logopedică, terapia etapizată, principiile intervenției, rolul familiei și colaborarea multidisciplinară.

**TEST 9. Consilierea familiei și orientarea vocațională
a persoanelor cu C.E.S.**

Nr. item	Răspuns corect	Punctaj
1	b	1 p
2	a	1 p
3	b	1 p
4	c	1 p
5	b	1 p
6	b	1 p
7	b	1 p
8	c	1 p
9	b	1 p
10	b	1 p
11	b	1 p
12	b	1 p
13	b	1 p
14	a	1 p
15	c	1 p
16	b	1 p
17	a	1 p
18	c	1 p
19	a	1 p
20	a	1 p

Total: 20 puncte

Interpretare calitativă a rezultatelor – TEST 9. Consilierea familiei și orientarea vocațională a persoanelor cu C.E.S.

Nivel excelent – 19–20 puncte:

Cursantul demonstrează o înțelegere avansată a consilierii familiei și orientării vocaționale a persoanelor cu CES. Poate distinge corect rolul familiei, intervenția consilierului, parteneriatul educațional, evaluarea funcțională, autonomia, inserția socială și leadershipul incluziv.

Nivel bun – 15–18 puncte:

Cursantul cunoaște principalele concepte privind consilierea copilului și familiei în context CES, dar poate întâmpina dificultăți în diferențierea fină dintre sprijin și supraprotecție, integrare și incluziune reală, evaluare tradițională și evaluare dinamică.

Nivel satisfăcător – 11–14 puncte:

Cursantul identifică noțiunile de bază, însă înțelegerea este predominant descriptivă. Sunt necesare consolidări privind educația parentală, abordarea sistemică, parteneriatul familie–școală și orientarea vocațională funcțională.

Nivel minim acceptabil – 9–10 puncte:

Cursantul deține cunoștințe fragmentare despre consilierea familiei și orientarea vocațională a persoanelor cu CES. Recunoaște unele concepte, dar are dificultăți în aplicarea lor la situații educaționale, familiale și sociale concrete.

Nivel insuficient – 0–8 puncte:

Răspunsurile indică o înțelegere slabă a consilierii familiei și orientării vocaționale în context CES. Este necesară reluarea conținuturilor privind rolul familiei, consilierea sistemică, evaluarea funcțională, autonomia, inserția socială și advocacy-ul incluziv.

TEST Practica de specialitate *Profesor de sprijin pentru persoanele cu nevoi speciale*

Nr. item	Răspuns corect	Punctaj
1	b	1 p
2	c	1 p
3	b	1 p
4	b	1 p
5	b	1 p
6	b	1 p
7	b	1 p
8	b	1 p
9	b	1 p
10	b	1 p
11	b	1 p
12	b	1 p
13	b	1 p
14	c	1 p
15	b	1 p
16	b	1 p
17	b	1 p
18	b	1 p
19	b	1 p
20	b	1 p

Total: 20 puncte

Interpretare calitativă a rezultatelor – TEST Practica de specialitate *Profesor de sprijin pentru persoanele cu nevoi speciale*

Nivel excelent – 19–20 puncte:

Cursantul demonstrează o înțelegere foarte bună a practicii profesorului de sprijin. Poate observa funcțional elevul cu CES, poate propune adaptări, poate interpreta comportamentele în context, poate colabora cu profesorul de la clasă și familia și poate evalua progresul individual.

Nivel bun – 15–18 puncte:

Cursantul cunoaște principalele activități desfășurate în practica de specialitate și înțelege rolul observării, adaptării curriculare, sprijinului gradual și colaborării. Pot apărea dificultăți în diferențierea fină dintre ajutor, dependență și autonomie.

Nivel satisfăcător – 11–14 puncte:

Cursantul identifică noțiunile de bază ale practicii, dar înțelegerea este predominant descriptivă. Sunt necesare consolidări privind analiza funcțională, formularea obiectivelor operaționale și evaluarea progresului.

Nivel minim acceptabil – 9–10 puncte:

Cursantul are cunoștințe fragmentare despre activitatea practică a profesorului de sprijin. Recunoaște unele principii, dar are dificultăți în aplicarea lor în situații educaționale reale.

Nivel insuficient – 0–8 puncte:

Răspunsurile indică o înțelegere slabă a rolului practic al profesorului de sprijin. Este necesară reluarea conținuturilor privind observarea elevului cu CES, adaptarea curriculară, intervenția educațională, colaborarea cu familia și evaluarea progresului.

Bibliografie selectivă

Lucrări generale de educație incluzivă și psihopedagogie specială

- Ainscow, M. (1999). *Understanding the development of inclusive schools*. Falmer Press.
- Ainscow, M., Booth, T., & Dyson, A. (2006). *Improving schools, developing inclusion*. Routledge.
- Booth, T., & Ainscow, M. (2011). *Index for inclusion: Developing learning and participation in schools* (3rd ed.). Centre for Studies on Inclusive Education.
- Gherguț, A. (2005). *Sinteze de psihopedagogie specială*. Polirom.
- Gherguț, A. (2006). *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale: Strategii de educație integrată*. Polirom.
- Gherguț, A. (2013). *Sinteze de psihopedagogie specială: Ghid pentru concursuri și examene de obținere a gradelor didactice*. Polirom.
- Gherguț, A. (2016). *Educația incluzivă și pedagogia diversității*. Polirom.
- Mitrofan, N. (coord.). (2005). *Psihopedagogia copilului cu dificultăți de învățare*. Editura Universitară.
- Păun, E. (2017). *Pedagogie: Provocări și dileme privind școala și profesia didactică*. Polirom.
- Vrăsmaș, E. (2001). *Introducere în educația cerințelor speciale*. Credis.
- Vrăsmaș, T. (2004). *Școala și educația pentru toți*. Miniped.
- Vrăsmaș, T. (2015). *Cerințele speciale și dizabilitatea în educație*. Editura Didactică și Pedagogică.

Profesorul de sprijin, colaborare și intervenție educațională

- Florian, L. (2014). *The SAGE handbook of special education* (2nd ed.). SAGE.
- Forlin, C. (Ed.). (2010). *Teacher education for inclusion: Changing paradigms and innovative approaches*. Routledge.
- Friend, M., & Bursuck, W. D. (2019). *Including students with special needs: A practical guide for classroom teachers* (8th ed.). Pearson.
- Friend, M., & Cook, L. (2016). *Interactions: Collaboration skills for school professionals* (8th ed.). Pearson.
- Loreman, T., Deppeler, J., & Harvey, D. (2010). *Inclusive education: Supporting diversity in the classroom* (2nd ed.). Routledge.
- Mitchell, D. (2014). *What really works in special and inclusive education: Using evidence-based teaching strategies* (2nd ed.). Routledge.
- Rose, R., & Howley, M. (2007). *The practical guide to special educational needs in inclusive primary classrooms*. SAGE.
- Sailor, W. (2009). *Making RTI work: How smart schools are reforming education through schoolwide response-to-intervention*. Jossey-Bass.
- Tomlinson, C. A. (2014). *The differentiated classroom: Responding to the needs of all learners* (2nd ed.). ASCD.
- Westwood, P. (2018). *Inclusive and adaptive teaching: Meeting the challenge of diversity in the classroom*. Routledge.

Curriculum, predare diferențiată și evaluare

- Ausubel, D. P. (2000). *The acquisition and retention of knowledge: A cognitive view*. Kluwer Academic Publishers.
- Bloom, B. S. (Ed.). (1956). *Taxonomy of educational objectives: The classification of educational goals. Handbook I: Cognitive domain*. David McKay.
- Bruner, J. S. (1960). *The process of education*. Harvard University Press.

- Gardner, H. (2011). *Frames of mind: The theory of multiple intelligences* (3rd ed.). Basic Books.
- Hattie, J. (2009). *Visible learning: A synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement*. Routledge.
- Hattie, J. (2012). *Visible learning for teachers: Maximizing impact on learning*. Routledge.
- Marzano, R. J. (2007). *The art and science of teaching: A comprehensive framework for effective instruction*. ASCD.
- Perrenoud, P. (1998). *Construire des compétences dès l'école*. ESF.
- Tyler, R. W. (1949). *Basic principles of curriculum and instruction*. University of Chicago Press.
- Wiggins, G., & McTighe, J. (2005). *Understanding by design* (2nd ed.). ASCD.

Intervenție timpurie, dezvoltare și neuroplasticitate

- Bronfenbrenner, U. (1979). *The ecology of human development: Experiments by nature and design*. Harvard University Press.
- Guralnick, M. J. (2005). *The developmental systems approach to early intervention*. Brookes.
- Meisels, S. J., & Shonkoff, J. P. (Eds.). (2000). *Handbook of early childhood intervention* (2nd ed.). Cambridge University Press.
- Piaget, J. (1952). *The origins of intelligence in children*. International Universities Press.
- Shonkoff, J. P., & Meisels, S. J. (Eds.). (2000). *Handbook of early childhood intervention* (2nd ed.). Cambridge University Press.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Harvard University Press.

Evaluare, metode de cunoaștere și diagnostic psihopedagogic

- Anastasi, A., & Urbina, S. (1997). *Psychological testing* (7th ed.). Prentice Hall.
- Binet, A., & Simon, T. (1916). *The development of intelligence in children*. Williams & Wilkins.

- Cohen, R. J., Swerdlik, M. E., & Sturman, E. D. (2018). *Psychological testing and assessment: An introduction to tests and measurement* (9th ed.). McGraw-Hill.
- Golu, M. (2005). *Fundamentele psihologiei*. Editura Fundației România de Măine.
- Iucu, R. B. (2008). *Instruirea școlară: Perspective teoretice și aplicative*. Polirom.
- Radu, I. (coord.). (1993). *Metodologie psihologică și analiza datelor*. Sincron.
- Șchiopu, U., & Verza, E. (1997). *Psihologia vârstelor: Ciclurile vieții*. Editura Didactică și Pedagogică.
- Verza, E. (1998). *Psihopedagogie specială*. Editura Didactică și Pedagogică.

Terapia limbajului și terapii corectiv-compensatorii

- Anca, M. (2007). *Logopedie*. Presa Universitară Clujeană.
- Bodea Hațegan, C. (2016). *Logopedia: Terapia tulburărilor de limbaj*. Presa Universitară Clujeană.
- Bodea Hațegan, C. (2021). *Tulburările de limbaj și comunicare: Evaluare și intervenție logopedică*. Presa Universitară Clujeană.
- Dodd, B. (2014). *Differential diagnosis and treatment of children with speech disorder* (2nd ed.). Wiley.
- Paul, R., Norbury, C. F., & Gosse, C. (2018). *Language disorders from infancy through adolescence: Listening, speaking, reading, writing, and communicating* (5th ed.). Elsevier.
- Verza, E. (2003). *Tratat de logopedie*. Editura Fundației Humanitas.
- World Health Organization. (2001). *International classification of functioning, disability and health: ICF*. WHO.

Management educațional, comunicare și consiliere

- Băban, A. (coord.). (2001). *Consiliere educațională: Ghid metodologic pentru orele de dirigenție și consiliere*. Editura Psinet.

- Gordon, T. (2011). *Teacher effectiveness training: The program proven to help teachers bring out the best in students of all ages*. Three Rivers Press.
- Iucu, R. B. (2006). *Managementul clasei de elevi: Aplicații pentru gestionarea situațiilor de criză educațională*. Polirom.
- Jigău, M. (2001). *Consilierea carierei*. Sigma.
- Rogers, C. R. (1969). *Freedom to learn*. Merrill.
- Sălăvăștru, D. (2004). *Psihologia educației*. Polirom.
- Stan, E. (2009). *Managementul clasei*. Institutul European.

Documente internaționale și politici educaționale

- CAST. (2018). *Universal design for learning guidelines version 2.2*. CAST.
- European Agency for Development in Special Needs Education. (2012). *Profile of inclusive teachers*. Odense, Denmark: European Agency for Development in Special Needs Education. Documentul este un reper european pentru valorile și competențele profesorilor în educația incluzivă.
- European Agency for Special Needs and Inclusive Education. (2018). *Evidence of the link between inclusive education and social inclusion: A review of the literature*. European Agency for Special Needs and Inclusive Education.
- UNESCO. (2005). *Guidelines for inclusion: Ensuring access to education for all*. UNESCO. Documentul oferă orientări pentru construirea unor politici și practici educaționale care asigură accesul tuturor copiilor la educație.
- UNESCO. (2020). *Global education monitoring report 2020: Inclusion and education: All means all*. UNESCO. Raportul analizează incluziunea educațională în raport cu Obiectivul de Dezvoltare Durabilă 4 privind educația de calitate.
- UNICEF. (2012). *The right of children with disabilities to education: A rights-based approach to inclusive education*. UNICEF.
- United Nations. (2006). *Convention on the rights of persons with disabilities*. United Nations.

Legislație și documente naționale

- Ministerul Educației. (2023). *Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023*. Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 613/5.VII.2023.
- Ministerul Educației Naționale. (2011). *Ordinul nr. 5574/2011 privind aprobarea Metodologiei privind organizarea serviciilor de sprijin educațional pentru copiii, elevii și tinerii cu cerințe educaționale speciale integrați în învățământul de masă*.
- Ministerul Educației Naționale. (2016). *Ordinul nr. 3124/2017 privind aprobarea Metodologiei pentru asigurarea suportului necesar elevilor cu tulburări de învățare*.
- Ministerul Educației Naționale. (2016). *Ordinul nr. 1985/1305/ 5805/ 2016 privind aprobarea metodologiei pentru evaluarea și intervenția integrată în vederea încadrării copiilor cu dizabilități în grad de handicap, a orientării școlare și profesionale a copiilor cu cerințe educaționale speciale, precum și în vederea abilitării și reabilitării copiilor cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale*.
- Ministerul Educației. (2024). *Planuri-cadru, programe școlare și documente curriculare relevante pentru educația incluzivă*. Ministerul Educației.

Resurse interne ale programului

- Bălan, S.-M. (2025). *Teoria predării și învățării în educația incluzivă*. Suport de curs pentru programul postuniversitar *Profesor de sprijin pentru persoanele cu nevoi speciale*. Universitatea „Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș.
- Bălan, S.-M. (2025). *Consilierea familiei și orientarea vocațională a persoanelor cu C.E.S.* Suport de curs pentru programul postuniversitar *Profesor de sprijin pentru persoanele cu nevoi speciale*. Universitatea „Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș.
- Bălan, S.-M. (2025). *Profesorul de sprijin*. Prezentare de curs pentru programul postuniversitar *Profesor de sprijin pentru persoanele cu nevoi speciale*. Universitatea „Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș.

- Bălan, S.-M. (2025). *Practica de specialitate – Profesor de sprijin pentru persoanele cu nevoi speciale*. Material aplicativ pentru programul postuniversitar *Profesor de sprijin pentru persoanele cu nevoi speciale*. Universitatea „Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș.
- Cotruș, A. (2025). *Psihopedagogia persoanelor cu CES*. Suport de curs pentru programul postuniversitar *Profesor de sprijin pentru persoanele cu nevoi speciale*. Universitatea „Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș.
- Cotruș, A. (2025). *Terapii corectiv-compensatorii la persoanele cu CES*. Suport de curs pentru programul postuniversitar *Profesor de sprijin pentru persoanele cu nevoi speciale*. Universitatea „Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș.
- Fărcaș, C. (2025). *Metode și tehnici de cunoaștere a persoanelor cu CES*. Suport de curs pentru programul postuniversitar *Profesor de sprijin pentru persoanele cu nevoi speciale*. Universitatea „Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș.
- Stoica, M. (2025). *Management educațional*. Suport de curs pentru programul postuniversitar *Profesor de sprijin pentru persoanele cu nevoi speciale*. Universitatea „Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș.
- Tomulețiu, E.-A. (2025). *Teoria și metodologia curriculum-ului*. Suport de curs pentru programul postuniversitar *Profesor de sprijin pentru persoanele cu nevoi speciale*. Universitatea „Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș.
- Varga, P. (2025). *Psihopedagogia intervenției timpurii*. Suport de curs pentru programul postuniversitar *Profesor de sprijin pentru persoanele cu nevoi speciale*. Universitatea „Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș.
- Varga, P. (2025). *Metode și tehnici de terapie a limbajului și dezvoltării vorbirii*. Suport de curs pentru programul postuniversitar *Profesor de sprijin pentru persoanele cu nevoi speciale*. Universitatea „Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș.

Anexe

Anexa 1. Fișă de autoevaluare inițială a cursantului

Această anexă poate fi aplicată la începutul programului. Ar măsura nivelul perceput al cursantului privind lucrul cu elevii cu CES.

Conținut recomandat:

Dimensiune evaluată	Deloc	Puțin	Mediu	Bine	Foarte bine
Cunosc principalele categorii de CES	☐	☐	☐	☐	☐
Pot observa comportamentul unui elev în context educațional	☐	☐	☐	☐	☐
Pot formula obiective educaționale individualizate	☐	☐	☐	☐	☐
Pot adapta o sarcină didactică pentru un elev cu CES	☐	☐	☐	☐	☐
Pot colabora eficient cu familia și specialiștii	☐	☐	☐	☐	☐

Anexa 2. Fișă de observație a elevului cu CES

Este una dintre cele mai utile anexe pentru practica profesorului de sprijin.

Structură recomandată:

Date generale:

Numele elevului / inițiale:

Clasa:

Data observării:

Disciplina / activitatea observată:

Contextul observării: individual / grup / frontal / pauză / activitate practică

Domenii observate:

Domeniu	Observații concrete	Exemple comportamentale	Sprijin necesar
Atenție și concentrare			
Înțelegerea sarcinii			
Comunicare verbală/nonverbală			
Relaționare cu colegii			
Autonomie în lucru			
Reacție la dificultate			
Ritm de lucru			
Comportamente adaptative/problemă			

Concluzii:

Resurse observate:

Bariere identificate:

Recomandări de sprijin:

Anexa 3. Model de fișă ABC pentru analiza comportamentului

Aceasta este esențială pentru practica aplicată.

A – Antecedent	B – Comportament	C – Consecință	Funcția posibilă a comportamentului	Intervenție recomandată
Ce s-a întâmplat înainte?	Ce a făcut elevul concret?	Ce s-a întâmplat după?	Evitare / atenție / acces / autoreglare	Ce putem modifica?

Exemplu de utilizare:

Antecedent: profesorul oferă o sarcină scrisă lungă.

Comportament: elevul rupe foaia și refuză să lucreze.

Consecință: sarcina este retrasă.

Funcție posibilă: evitare a sarcinii dificile.

Intervenție: fragmentarea sarcinii, suport vizual, timp suplimentar, alegere controlată.

Anexa 4. Model de plan educațional individualizat – PEI

Structură recomandată:

1. Date de identificare ale elevului
2. Profil educațional și psihopedagogic
3. Puncte forte
4. Dificultăți observate
5. Obiective educaționale individualizate
6. Adaptări curriculare
7. Strategii de sprijin
8. Responsabili
9. Resurse necesare
10. Modalități de evaluare
11. Termene de revizuire
12. Observații privind progresul

Tabel util:

Obiectiv	Activități	Strategii/adaptări	Responsabil	Termen	Indicatori de progres

Anexa 5. Model de plan de intervenție personalizat – PIP

PEI este mai larg, iar PIP poate fi centrat pe o nevoie specifică: comportament, limbaj, autonomie, socializare, atenție.

Nevoie identificată	Obiectiv operațional	Activități	Frecvență	Responsabil	Modalitate de evaluare

Exemplu de obiectiv:

„Elevul va solicita ajutor verbal sau prin cartonaș de sprijin în 4 din 5 situații de dificultate, timp de două săptămâni consecutive.”

Anexa 6. Grilă de adaptare curriculară

Utilă pentru disciplinele de predare și învățare incluzivă.

Componentă adaptată	Exemple de adaptare
Obiective	formulare graduală, obiective minime/escaladate
Conținuturi	selectare, esențializare, suport vizual
Metode	învățare multisenzorială, demonstrație, modelare
Sarcini	fragmentare, timp suplimentar, pași clari
Materiale	fișe structurate, imagini, scheme, font mare
Evaluare	oral/scriș/practic, portofoliu, timp extins
Mediu	loc preferențial, reducerea distractorilor
Sprijin	indicii, tutorat, profesor de sprijin

Anexa 7. Fișă de monitorizare a progresului

Poate fi folosită lunar sau semestrial.

Obiectiv urmărit	Nivel inițial	Progres observat	Dovezi	Dificultăți	Recomandări

Scală recomandată:

- 1 – nu realizează nici cu sprijin
- 2 – realizează cu sprijin intens
- 3 – realizează cu sprijin moderat
- 4 – realizează cu sprijin minim
- 5 – realizează independent

Anexa 8. Fișă de reflecție pentru practica de specialitate

Aceasta este foarte potrivită pentru finalul stagiului.

Întrebări propuse:

1. Ce am observat cel mai frecvent în activitatea elevilor cu CES?
2. Ce tipuri de bariere educaționale am identificat?
3. Ce adaptări au fost eficiente?
4. Ce dificultăți am întâmpinat în colaborarea cu profesorul de la clasă?
5. Ce am învățat despre relația cu familia?
6. Cum s-a schimbat percepția mea despre rolul profesorului de sprijin?
7. Ce competențe mai am nevoie să dezvolt?
8. Ce situație practică mi-a rămas în minte și de ce?

Anexa 9. Model de jurnal de practică

Data	Activitatea observată/desfășurată	Elev/grup	Obiective	Observații	Reflecție personală

La finalul jurnalului:

Concluzie de etapă:

Competențe exersate:

Dificultăți întâmpinate:

Recomandări pentru activitatea viitoare:

Anexa 10. Grilă de evaluare a practicii de specialitate

Aceasta poate fi folosită de mentor sau supervisor.

Criteriu	1 p	2 p	3 p	4 p	5 p
Respectarea programului de practică	☐	☐	☐	☐	☐
Calitatea observațiilor realizate	☐	☐	☐	☐	☐
Capacitatea de analiză psihopedagogică	☐	☐	☐	☐	☐
Capacitatea de propunere a adaptărilor	☐	☐	☐	☐	☐
Colaborarea cu profesorii și specialiștii	☐	☐	☐	☐	☐
Comunicarea profesională	☐	☐	☐	☐	☐
Respectarea confidențialității	☐	☐	☐	☐	☐
Reflecția asupra propriei practici	☐	☐	☐	☐	☐

Anexa 11. Model de fișă de consiliere a familiei

Aspect urmărit	Observații
Nevoile exprimate de familie	
Resursele familiei	
Dificultăți în susținerea copilului	
Așteptări față de școală	
Recomandări oferite	
Modalități de colaborare stabilite	
Data următoarei întâlniri	

Principii de comunicare:

evitarea culpabilizării, exprimarea clară, folosirea exemplurilor concrete, orientarea spre soluții, respectarea confidențialității.

Anexa 12. Model de plan de colaborare școală–familie–specialiști

Obiectiv comun	Rolul profesorului de sprijin	Rolul familiei	Rolul profesorului de la clasă	Rolul specialiștilor	Termen

Această anexă întărește ideea că profesorul de sprijin nu lucrează izolat.

Anexa 13. Fișă de analiză a unei lecții incluzive

Element analizat	Întrebări de ghidaj
Obiective	Au fost accesibile pentru elevul cu CES?
Conținut	A fost prezentat prin mai multe modalități?
Metode	Au permis participarea activă?
Materiale	Au fost adaptate?
Sarcini	Au fost fragmentate/gradate?
Evaluare	A permis exprimarea competenței?
Participare	Elevul cu CES a avut rol real?
Progres	Ce achiziție s-a observat?

Anexa 14. Model de fișă pentru adaptarea evaluării

Tip de dificultate	Adaptare posibilă
Dislexie	timp suplimentar, citire orală a cerinței, font clar
Disgrafie	răspuns oral, tastare, reducerea volumului scris
Discalculie	suport concret, axă numerică, pași expliciți
TSA	cerințe clare, predictibilitate, suport vizual
ADHD	sarcini scurte, pauze, feedback imediat
Deficiențe motorii	timp suplimentar, dispozitive asistive
Tulburări de limbaj	răspuns asistat, imagini, reformulări

Anexa 15. Fișă de autoevaluare finală a cursantului

Competență	Începător	Mediu	Bun	Foarte bun
Pot identifica nevoile educaționale ale unui elev cu CES	☐	☐	☐	☐
Pot realiza observații relevante	☐	☐	☐	☐
Pot formula obiective individualizate	☐	☐	☐	☐
Pot propune adaptări curriculare	☐	☐	☐	☐
Pot colabora cu familia și specialiștii	☐	☐	☐	☐
Pot evalua progresul individual	☐	☐	☐	☐

Întrebare finală:

„Ce înseamnă pentru mine, după parcurgerea programului, rolul de profesor de sprijin?”

Descriere

Această culegere de teste de verificare este destinată cursanților programului postuniversitar *Profesor de sprijin pentru persoanele cu nevoi speciale* și oferă un instrument aplicativ de evaluare a cunoștințelor fundamentale din domeniul educației incluzive, psihopedagogiei speciale și intervenției educaționale adaptate.

Lucrarea reunește itemi aferenți principalelor discipline din program: psihopedagogia persoanelor cu CES, intervenția timpurie, curriculum incluziv, management educațional, metode de cunoaștere a persoanelor cu CES, terapii corectiv-compensatorii, predare și învățare în educația incluzivă, terapia limbajului, consilierea familiei și orientarea vocațională.

Prin structura sa, culegerea sprijină formarea competențelor necesare profesorului de sprijin: observarea și înțelegerea elevului cu CES, adaptarea curriculumului, colaborarea cu profesorii, familia și specialiștii, elaborarea și aplicarea intervențiilor personalizate, monitorizarea progresului și susținerea incluziunii reale în mediul școlar.

Lucrarea se adresează cursanților, cadrelor didactice, profesorilor de sprijin, consilierilor școlari, psihopedagogilor și tuturor profesioniștilor interesați de educația incluzivă și de sprijinirea copiilor cu cerințe educaționale speciale.

Coordonatori:

Conf. univ. dr. Sorina-Mihaela Bălan;
Lector univ. dr. Ioan Moldovan

ISBN 978-606-37-3039-9